

EBALUAZIO IRIZPIDEAK

LEHEN HEZKUNTZA
2. ZIKLOA

AURKIBIDEA:

- Arte Hezkuntza**
- Erlijioa**
- Euskara**
- Gorputz Hezkuntza**
- Ingelesa**
- Ingurune**
- Matematika**

ARTE HEZKUNTZA

3. MAILA

1. Arte-gertaerak hainbat gizarte eta garai historikoetako kulturaren oinarrizko elementutzat eta komunikazio- eta adierazpen-modu unibertsaltzat hartzea.

1.1. Ea interesik duen jardueretan musika edo ikusizko arteak erabiltzeko.

1.2. Ea behar bezala aukeratzeko dituen beharrei erantzuteko behar dituen musika-materialak edo ikusizko materialak.

2. Adierazpen- eta komunikazio-asmoak garatzea, teknikak eta oinarrizko prozedurak jakinaren gainean erabiliz.

2.1. Ea erabiltzen dituen komunikazioan arte-hizkuntzen oinarrizko elementuak.

2.2. Ea bereizten dituen desberdintasunak soinu-parametroetan edo ikusizko parametroetan.

3. Arte-ekoizpenen motak ikustea eta ulertzea, eta prozesuak ondorioztatzen eta zergatik gertatzen diren jakiten saiatzea.

3.1. Ea arreta jartzen duen aztertzen ari diren artelana entzuteko edo ikusteko.

3.2. Ea hautematen dituen artelanaren zenbait elementu garrantzitsu, aurretik artelana aurkeztuta.

4. Ideiak, sentimenduak, bizipenak... sormenez eta modu originalean irudikatzea.

4.1. Ea irudimenik erabiltzen duen musika-produktua edo ikusizko produktua egiteko.

4.2. Ea erabiltzen dituen baliabideak inprobisatzeko edo sortzeko.

5. Garatuko den proiektuari buruz gogoeta egitea, eta proposamenaren eta norberaren interesen arabera antolatzea.

5.1. Ea baliabiderik erabiltzen duen arte-ekoizpenean egin beharreko egokitzapenak egiteko.

5.2. Ea hobetzeko irtenbideak bilatuz konpontzen dituen arazoak.

5.3. Ea jarrera kritiko eta eraikitzailea duen ikaskuntza-prozesuan.

6. Ikusizko irudien eta irudi soinudunen esanahiak eta erabilerak identifikatzea eta bereiztea, alderdi kulturalak, sozialak eta pertsonalak kontuan hartuta.

6.1. Ea ezagutzen duen hautematen dituen musika-mezuen eta ikusizko mezuen esanahia.

6.2. Ea interesik ageri duen bere kultura-ondarea eta beste kulturen ondarea ezagutzeko.

7. Ikusizko hainbat ekoizpenetako eta musika-ekoizpenetako alderdi nabariak arrazoi teknikoekin, materialekin... lotzea, eta garai historiko eta kultura-garai jakin bateko adierazpentzat hartzea.

7.1. Ea errespetatzen dituen lan ezezagunak, eta ikusmina sortzen dioten.

7.2. Ea hitzez adierazten dituen artelanari buruzko ideiak eta sentimenduak, eta egokiro azaltzen dituen.

8. Taldean artelanak egiten parte hartzea, arauak errespetatuz, proposamenak eginez eta konponbideak bilatuz.

8.1. Ea ardurak onartzen dituen taldean.

8.2. Ea arreta jartzen dien lana garatzeko bete beharreko jarraibideei.

8.3. Ea laguntzen duen lana harmonikoki egiten.

8.4. Ea atsegin duen jarduerak taldean egitea.

9. Arteen bidez adierazteko eta komunikatzeko aukerak balioestea, eta ongizatearen eta garapen pertsonalaren iturritzat hartzea.

9.1. Ea berrikusten duen bere lana, lanaren amaierako urrats gisa.

9.2. Ea komunikatzeko bitarteko gisa erabiltzen dituen musika-adierazpeneko edo ikusizko adierazpen moduak.

10. Hainbat kulturatako arte-adierazpenak elkarrekin lotzea, eta bakoitzaren berezitasunak balioestea.

10.1. Ea bereizten dituen hainbat motatako kultura-adierazpenak.

10.2. .Ea errespetatzen duen eta atsegin zaion zein-nahi kulturaren arte-jarduera.

4. MAILA

1. Arte-gertaerak hainbat gizarte eta garai historikoetako kulturaren oinarrizko elementutzat eta komunikazio- eta adierazpen-modu unibertsaltzat hartzea.

1.1 Ea interesik duen jardueretan musika edo ikusizko arteak erabiltzeko.

1.2. Ea erabiltzen duen artearen eta kultura-produktuen komunikazio-alderdia.

1.3. Ea behar bezala aukeratzen dituen beharrei erantzuteko behar dituen musika-materialak edo ikusizko materialak.

1.4. Ea adierazten duen artelan jakin batek egiten dion ekarpena.

2. Adierazpen- eta komunikazio-asmoak garatzea, teknikak eta oinarrizko prozedurak jakinaren gainean erabiliz.

2.1. Ezagutzen eta erabiltzen dituen musika-hizkuntzaren edo ikusizko hizkuntzaren kodeak.

2.2. Ea erabiltzen dituen komunikazioan arte-hizkuntzen oinarrizko elementuak.

2.3. Ea bereizten dituen desberdintasunak soinu-parametroetan edo ikusizko parametroetan.

2.4. Ea kalitatezko lana eskaini nahi izaten duen.

3. Arte-ekoizpenen motak ikustea eta ulertzea, eta prozesuak ondorioztatzen eta zergatik gertatzen diren jakiten saiatzea.

3.1. Ea arreta jartzen duen aztertzen ari diren artelana entzuteko edo ikusteko.

3.2. Ea hautematen dituen artelanaren zenbait elementu garrantzitsu, aurretik artelana aurkeztuta.

3.3. Ea ateratzen dituen lan baten aurkezpenean azaldutako oinarrizko ideiak.

3.4. Ea ematen duen iritzirik, lanaren musika-xehetasunak edo ikusizko xehetasunak azaltzen dituzten argudioak erabiliz.

4. Ideiak, sentimenduak, bizipenak... sormenez eta modu originalean irudikatzea.

4.3. Ea irudimenik erabiltzen duen musika-produktua edo ikusizko produktua egiteko.

4.4. Ea erabiltzen duen baliabiderik lan bat interpretatzeko edo berregiteko.

4.5. Ea erabiltzen duen baliabiderik inprobisatzeko edo sortzeko.

4.4. Ea ematen duen ideiarik, musika-lanari edo ikusizko lanari originaltasuna emateko.

5. Garatuko den proiektuari buruz gogoeta egitea, eta proposamenaren eta norberaren interesen arabera antolatzea.

- 5.1. *Ea baliabiderik erabiltzen duen arte-ekoizpenean egin beharreko egokitzapenak egiteko.*
- 5.2. *Ea antolatzen dituen artelana egiteko egin beharreko urratsak.*
- 5.3. *Ea hobetzeko irtenbideak bilatuz konpontzen dituen arazoak.*
- 5.4. *Ea jarrera kritiko eta eraikitzailea duen ikaskuntza-prozesuan.*

6. Ikusizko irudien eta irudi soinu-dunen esanahiak eta erabilerak identifikatzea eta bereiztea, alderdi kulturalak, sozialak eta pertsonalak kontuan hartuta.

- 6.1. *Ea ezagutzen duen hautematen dituen musika-mezuen eta ikusizko mezuen esanahia.*
- 6.2. *Ea musika-produktu edo ikusizko produktu berriak eginkizun jakinera egokituta egiten dituen.*
- 6.3. *Ea interesik ageri duen bere kultura-ondarea eta beste kulturen ondarea ezagutzeko.*

7. Ikusizko hainbat ekoizpenetako eta musika-ekoizpenetako alderdi nabariak arrazoi teknikoekin, materialekin... lotzea, eta garai historiko eta kultura-garai jakin bateko adierazpentzat hartzea.

- 7.1. *Ea ezagutzen dituen musika-gertaeraren edo ikusizko gertaeraren oinarrizko ezaugarriak.*
- 7.2. *Ea errespetatzen dituen lan ezezagunak, eta ikusmina sortzen dioten.*
- 7.3. *Ea hitzez adierazten dituen artelanari buruzko ideiak eta sentimenduak, eta egokiro azaltzen dituen.*

8. Taldean artelanak egiten parte hartzea, arauak errespetatuz, proposamenak eginez eta konponbideak bilatuz.

- 8.1. *Ea ardurak onartzen dituen taldean.*
- 8.2. *Ea arreta jartzen dien lana garatzeko bete beharreko jarraibideei.*
- 8.3. *Ea laguntzen duen lana harmonikoki egiten.*
- 8.4. *Ea atsegin duen jarduerak taldean egitea.*

9. Arteen bidez adierazteko eta komunikatzeko aukerak balioestea, eta ongizatearen eta garapen pertsonalaren iturritzat hartzea.

- 9.1. *Ea berrikusten duen bere lana, lanaren amaierako urrats gisa.*
- 9.2. *Ea lana hark duen helburuekin bat eginda azaltzen duen.*
- 9.3. *Ea komunikatzeko bitarteko gisa erabiltzen dituen musika-adierazpeneko edo ikusizko adierazpen moduak.*

10. Hainbat kulturatako arte-adierazpenak elkarrekin lotzea, eta bakoitzaren berezitasunak balioestea.

10.1. Ea bereizten dituen hainbat motatako kultura-adierazpenak.

10.2. Ea parte hartzen duen kultura arteko jardueretan.

10.3. Ea errespetatzen duen eta atsegin zaion zein-nahi kulturaren arte-jarduera.

ERLIJIOA

3. MAILA

1. SINESMENEI buruzko gaitasunak

- 1.1. *Bibliako kontakizun bakun baten edukia labur-labur kontatzen du.*
- 1.2. *Elizaren misioaren alderdi bakoitzaren bereizgarri diren kristau elkartearen jarduera bi aipatu gutxienez.*
- 1.3. *Berak ezagutzen duen herri erlijiosotasuneko adierazpen jakin bat egiten den inguruko jaia eta lekua identifikatu.*
- 1.4. *Bere inguruko eta/edo Euskal Herriko jai edo leku jakinetan ospatzen diren ohitura, errito edo jarduera jakin batzuk aipatu.*

2. BIBLIARI buruzko gaitasunak

- 2.1. *Bibliako pertsonaia eta gertaerak IZ edo IBaren barruan kokatzen ditu..*
- 2.2. *Bibliako kontakizuna labur eta koherentziaz laburtzen du.*
- 2.3. *Jokamolde-sorta batetik, Bibliako kontakizun edo adierazpenen bati dagokiona aukeratzen du.*
- 2.4. *Irudi batez irudikatutako bibliako gertaerak antzematen eta kontatzen ditu.*

3. KRISTAU ELKARTEARI buruzko gaitasunak

- 3.1. *Elizako gaur egungo jardueren eta hasierako kristau elkarteak eta Jesusek berak egindakoen arteko antzekotasunak eta aldeak zehaztasunez deskribatzen ditu.*
- 3.2. *Gaur egun Elizaren gurtza, profeta edo laguntza misioari lotutako egitekoak burutzen dituzten Eliza unibertsaleko talde edo erakunde zehatzei buruzko informazioa bilatzen eta antolatzen du.*
- 3.3. *Erreferentzia Elkarte erlijiosoak sustatutako sozial erako (dagokionean, liturgi erako) jardueretan parte hartzeko prest egoten da.*

4. ELIZAREN OTOITZ ETA GURTZARI buruzko gaitasunak

- 4.1. *Bizitzarako ondorioak ateratzen ditu liturgian adierazitako jarduera edo jarreratik.*
- 4.2. *Liturgi jarduera edo zeinu batek eguneroko bizitzan duen erabilgarritasuna eta aplikazioa adierazi.*
- 4.3. *Herri ospakizunean, bere barruan dauden elementu erlijiosoak antzematen ditu.*

5. KRISTAUTASUNAREN KODE MORALARI buruzko gaitasunak

- 5.1. *Kristau elkarte bizi izan duen jardueraren bat zehaztasunez eta detailez kontatzen du.*
- 5.2. *Jokamolde batzuei buruzko iritzia ematen du, kristau kode moralak adierazten duenarekiko antzekotasun edo aldeak aipatuz.*

- 5.3. *Kristautasunaren kode etiko-moralarekin bat ez datozen alderdi pertsonalen eta inguruko alderdien kritikak edo hobetzeko proposamenak formulatzen ditu maiz.*

6. KRISTAU FEDEAREN ADIERAZPEN ARTISTIKOEI buruzko gaitasunak

- 6.1. *Bibliako testu baten eta bere bertsio edo adierazpen artistikoaren arteko antzekotasunak ematen ditu.*
- 6.2. *Irudi erlijiosoren bat aipatzen duen edo irudi erlijiosoa jatorrian duen kontakizun, istorio edo elezaharren bat ezagutzen du.*
- 6.3. *Ebanjelioko kontakizunen bat antzematen du gabon kantetan, literatur testuetan, abestietan, kopletan,...*
- 6.4. *Ezagutzen dituen eduki erlijiosoko irudien esanahi edo edukiaren esanahiari buruzko galderak egiten ditu naturaltasunez.*

7. KRISTAU FEDEAREN GIZARTE-KULTURA ADIERAZPENEI buruzko gaitasunak

- 7.1. *Elizako pertsona edo talderen batek bere inguruan gauzatzen duen jardueraren berri ematen eta aurkezten du.*
- 7.2. *Bere taldeak gauzatzen dituen ospakizunetan parte hartzeko proposamen eta ekimenak formulatzen ditu naturaltasunez.*

8. KRISTAU ELKARTEAREN HISTORIARI buruzko gaitasunak

- 8.1. *Historiako pertsonaiaren batengan edo gertaeraren baten era eredugarrian betetzen den kristau moralaren arau edo oinarria identifikatzen du.*
- 8.2. *Bere inguruko gertaera erlijiosoen jatorri edo historiari buruzko azalpenak eskatzen ditu eta/edo gertaera horiei buruzko istorio eta kontakizunak irakurtzeko interesa du.*

9. INGURUAN DAUDEN BESTE ERLIJO BATZUEI buruzko gaitasunak

- 9.1. *Beste erlijio batzuen arau moralak entzun eta errespetatu egiten ditu.*

4. MAILA

1. SINESMENEI buruzko gaitasunak

- 1.5. *Kristau fedearen sinboloaren esaldi baten edo fedearen funtsezko formula baten adierazitako edukia berariazko hitzekin zuzen esaten du.*
- 1.6. *Bibliako kontakizun bakun baten edukia labur-labur kontatzen du.*
- 1.7. *Bibliako kontakizun bakun batean edo funtsezko diskurtso batean jasotako sinestea esaldi labur baten edo batzuetan laburbiltzen du.*
- 1.8. *Elizaren misioaren alderdi bakoitzaren bereizgarri diren kristau elkartearen jarduera bi aipatu gutxienez.*
- 1.9. *Jainkoak Sakramentu bakoitzean gauzatzen duen jarduera deskribatu, bere ospakizunean gauzatzen duen zeinu liturgikoa (zeinu tipoa) abiapuntutzat hartuz.*
- 1.10. *Berak ezagutzen duen herri erlijiosotasuneko adierazpen jakin bat egiten den inguruko jaia eta lekua identifikatu.*
- 1.11. *Bere inguruko eta/edo Euskal Herriko jai edo leku jakinetan ospatzen diren ohitura, errito edo jarduera jakin batzuk aipatu.*

2. BIBLIARI buruzko gaitasunak

- 2.5. *Bibliako pertsonaia eta gertaerak IZ edo IBaren barruan kokatzen ditu..*
- 2.6. *Bibliako kontakizuna labur eta koherentziaz laburtzen du.*
- 2.7. *Bibliako testuan jasotako ideia nagusiak banan-banan aipatzen ditu.*
- 2.8. *Jokamolde-sorta batetik, Bibliako kontakizun edo adierazpenen bati dagokiona aukeratzen du.*
- 2.9. *Irudi batez irudikatutako bibliako gertaerak antzematen eta kontatzen ditu.*

3. KRISTAU ELKARTEARI buruzko gaitasunak

- 3.4. *Kristau elkarte baten antolakuntza eskema jasotzen duen organigrama eratzen eta azaltzen du.*
- 3.5. *Elizako gaur egungo jardueren eta hasierako kristau elkarteak eta Jesusek berak egindakoen arteko antzekotasunak eta aldeak zehaztasunez deskribatzen ditu.*
- 3.6. *Gaur egun Elizaren gurtza, profeta edo laguntza misioari lotutako egitekoak burutzen dituzten Eliza unibertsaleko talde edo erakunde zehatzei buruzko informazioa bilatzen eta antolatzen du.*
- 3.7. *Kristau elkarteak liturgi jarduera jakin batean egiten dituen otoitz, jarrera edo mugimenduak ezagutzen ditu.*
- 3.8. *Erreferentzia Elkarte erlijiosoak sustatutako sozial erako (dagokionean, liturgi erako) jardueretan parte hartzeko prest egoten da.*

4. ELIZAREN OTOITZ ETA GURTZARI buruzko gaitasunak

- 4.4. *Pertsona bakoitzak liturgi ospakizunik garrantzitsuenetan duen zeregin eta eginkizuna deskribatzen du..*
- 4.5. *Bizitarako ondorioak ateratzen ditu liturgian adierazitako jarduera edo jarreratik.*

- 4.6. *Liturgi jarduera edo zeinu batek eguneroko bizitzan duen erabilgarritasuna eta aplikazioa adierazi.*
- 4.7. *Herri ospakizunean, bere barruan dauden elementu erlijiosoak antzematen ditu.*

5. KRISTAUTASUNAREN KODE MORALARI buruzko gaitasunak

- 5.4. *Kristau elkartean bizi izan duen jardueraren bat zehaztasunez eta detailez kontatzen du.*
- 5.5. *Jokamolde batzuei buruzko iritzia ematen du, kristau kode moralak adierazten duenarekiko antzekotasun edo aldeak aipatuz.*
- 5.6. *Inguruan gehien eztabaidatzen diren arazo moralekin zerikusia duten albiste edo gertaerak antzematen ditu prentsan eta/edo gainerako komunikabideetan.*
- 5.7. *Kristautasunaren kode etiko-moralarekin bat ez datozen alderdi pertsonalen eta inguruko alderdien kritikak edo hobetzeko proposamenak formulatzen ditu maiz.*

6. KRISTAU FEDEAREN ADIERAZPEN ARTISTIKOEI buruzko gaitasunak

- 6.5. *Irudi, abesti edo literatur konposizio baten agertzen den erreferentzia erlijiosoa argitasunez aipatzen du.*
- 6.6. *Bibliako testu baten eta bere bertsio edo adierazpen artistikoaren arteko antzekotasunak ematen ditu.*
- 6.7. *Pertsonaia eta argumentuak identifikatzen ditu eduki biblikoko adierazpen artistikoan.*
- 6.8. *Irudi erlijiosoren bat aipatzen duen edo irudi erlijiosoa jatorrian duen kontakizun, istorio edo elezaharren bat ezagutzen du.*
- 6.9. *Ebanjelioko kontakizunen bat antzematen du gabon kantetan, literatur testuetan, abestietan, kopletan,...*
- 6.10. *Ezagutzen dituen eduki erlijiosoko irudien esanahi edo edukiaren esanahiarik buruzko galderak egiten ditu naturaltasunez.*

7. KRISTAU FEDEAREN GIZARTE-KULTURA ADIERAZPENEI buruzko gaitasunak

- 7.3. *Euskal Herriko eta bere esperientziari lotutako berariazko elezahar, jai eta tradizioetan agertzen diren elementu edo motibo erlijiosoak deskribatzen ditu.*
- 7.4. *Elizako pertsona edo talderen batek bere inguruan gauzatzen duen jardueraren berri ematen eta aurkezten du.*
- 7.5. *Bere taldeak gauzatzen dituen ospakizunetan parte hartzeko proposamenak eta ekimenak formulatzen ditu naturaltasunez.*

8. KRISTAU ELKARTEAREN HISTORIARI buruzko gaitasunak

- 8.3. *Gaur egungo liturgi ospakizun jakin baten eta ospakizun bera historiako beste garai batzuetan egiten zen eraren arteko antzekotasunak eta aldeak aipatzen ditu.*

- 8.4. *Historiako pertsonaiaren batengan edo gertaeraren baten era eredugarrian betetzen den kristau moralaren arau edo oinarria identifikatzen du.*
- 8.5. *Bere inguruko gertaera erlijiosoen jatorri edo historiari buruzko azalpenak eskatzen ditu eta/edo gertaera horiei buruzko istorio eta kontakizunak irakurtzeko interesa du.*

9. INGURUAN DAUDEN BESTE ERLIJIO BATZUEI buruzko gaitasunak

- 9.2. *Beste erlijio batzuen arau moralak entzun eta errespetatu egiten ditu.*
- 9.3. *Pertsona edo talde erlijioso bat zergatik dagoen sinesmen jakin batzuen alde edo zergatik gauzaten dituen jarduera erlijioso jakin batzuk esaten edo galdetzen du.*

EUSKARA

3.MAILA

1. Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako ahozko testuak, genero askotakoak, ulertzea, eta testu horien ideia nagusiak ezagutzea, informazio baliagarria hautatzea, eta ulertutakoa beste egoera batzuetan aplikatzea.

1.1. Ea gelan landutako ahozko testuen generoak ezagutzen dituen.

1.2. Ea antzematen dituen gaia eta igorlearen helburua.

1.3. Ea entzute-helburuaren xedeko informazioak antzematen eta bereganatzen dituen.

1.4. Ea gelan landutako ahozko testuen ideia nagusiak antzematen dituen.

1.5. Ea estrategia sinpleak erabiltzen dituen, testuak ulertzerakoan sortzen zaizkion zalantzak argitzeko.

1.6. Ea arretaz entzuten duen.

1.7. Ea erabiltzen duen, jarduerak egiteko, banakako nahiz taldekako ikaste-saioetan jasotako informazioa.

1.8. Ea ulertzen duen diskriminazioa adierazten duten esapide arruntenen zentzua.

2. Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskolan erabilitako testu idatziak, genero askotakoak, ulertzea, eta testu horien zentzu orokorrak hartzea, aurrez emandako analisi-jarraibideak betez.

2.1. Ea testuaren generoa bereizten duen, bai gaia .

2.2. Ea testuaren esanahi orokorra hartzen duen.

2.3. Ea testuaren ideia nagusiak antzematen dituen.

2.4. Ea kontzeptuzko eskemak osatzen dituen testuko ideia nagusiak erabilia.

2.5. Ea estrategia sinpleak erabiliz argitzen dituen ulermen-arazoak.

2.6. Ea, laguntza jasota, bere ideiekin erlazionatzen dituen eduki berriak, eta testuaren alderdi zehatzei buruzko iritzi arrazoitua ematen duen.

2.7. Ea ohiko erabilpen diskriminatzaile batzuk antzematen dituen.

3. Informazio esplizitua aurkitzea eta hautatzea, irakurketaren helburua, aurrez ezarritakoa, betetzeko.

3.1. Ea, eredu bat emanda, irakurketa mota bat edo bestea erabiltzen duen, helburuari egokituta.

3.2. Ea, jarraibideak betez, aurrez emandako informazio-iturri analogiko eta digitalak erabiltzen dituen, irakurketaren helburuari erantzuteko.

3.3. Ea informazioa aurkitzeko orduan, hizkuntzarenak diren eta ez diren osagaiak

erabiltzen dituen: irudiak, testuaren banaketa, tipografia, aurkibideak...

3.4. Ea jarraibideak betez, informazio esplizitua hautatzen duen, eskolako testuen irakurketa-helbururako adierazgarria den neurrian.

4. Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskolan erabilitako ahozko testuak, genero askotakoak, sortzea; eta sorkuntza hori nahikoa koherentea izatea, baliabide ez-linguistikoak erabilia (keinuak, euskarri bisualak) eta komunikazio-egoeraren ezaugarriak aintzat hartuta.

4.1. Ea nahiko argi adierazten dituen ikaste-egoerekiko dituen ideiak, bizipenak eta jakintzak.

4.2. Ea emandako jarraibideak erabiltzen dituen sortuko dituen ahozko testuen edukia planifikatzeko.

4.3. Ea aurrez planifikazio gidatua eginda, ahozko testu erraz eta laburrak sortzen eta azaltzen dituen (deskribapenak, azalpenak), argi, behar bezala antolatuta eta ikusizko euskarriak erabilia.

4.4. Ea gogotsu parte hartzen duen gelan, ikasteko egoeren eztabaidetan.

4.5. Ea moldatzen den komunikazio-egoeraren oinarrizko alderdietara: helburura, solaskidera eta gaira.

4.6. Ea ez dituen ohiko esapide diskriminatzaileak erabiltzen.

4.7. Ea behar bezain ongi intonatu eta ahoskatzen duen.

4.8. Ea ahotsa eta keinuak kontrolatzen dituen, neurri batean.

5. Ikastetxeko eta ingurune hurbileko harreman-egoeretan parte hartzea, naturaltasunez eta egokitasunez hitz eginez, hartu-emanaren oinarrizko arauak betez eta gainerako pertsonei begirunea erakutsiz.

5.1. Ea elkarrizketak hasi, mantendu eta amaitzen dituen.

5.2. Ea nahiko ongi aplikatzen dituen gizartean komunikatzeko arauak: arretaz entzutea, txanda itxarotea, errespetuz parte hartzea, solaskideak esandakoaren arabera hitz egitea, eta gizalegezko arau batzuk betetzea.

5.3. Ea argitasun eta erraztasun nahikoz adierazten dituen ideiak, gertakariak, bizipenak eta sentipenak, egoera bakoitzerako egokia den erregistroa erabiliz.

5.4. Ea testuingurura egokitutako hitzak eta esamoldeak erabiltzen dituen.

5.5. Ea iritziak adierazten dituen.

5.6. Ea egiten duen elkarrizketaren harira datorren galderarik edota iruzkin egokirik.

5.7. Ea intonazio, jarrera eta keinu egokiak erabiltzen dituen.

5.8. Ea gogotsu parte hartzen duen elkarrekiko lan-kidetzan eta ikaskuntzan.

5.9. Ea ohiko esaera diskriminatzaileak identifikatu eta saihesten dituen.

6. Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskolan erabilitako testu idatziak, genero batzuk, sortzea, testuak sortzeko prozesuko urratsak eginez, laguntza jasota: plangintza egitea, testua idaztea eta hura berrikustea; betiere, egokitasun-, zuzentasun- eta kohesio-maila onargarria erakutsiz.

6.1. Ea, jarraibideak beteta, eskema edo oharren bidez planifikatzen duen testuaren edukia, komunikazio-egoeraren ezaugarriak eta sortu beharreko testuaren egitura aintzat hartuta.

6.2. Ea paragrafoen bidez antolatzen duen informazioa.

6.3. Ea oinarritzko zenbait kohesio-prozedura erabiltzen duen, testuko ideiak eta zatiak lotzeko.

6.5. Ea egoerari dagozkion lexikoa eta erregistroa erabiltzen dituen.

6.6. Ea gramatikako eta ortografiako oinarritzko arauak betetzen dituen.

6.7. Ea argi eta txukun aurkezten duen testua.

6.8. Ea sortze-eta berrikuste-lanetan laguntzen duen.

7. Laguntza jasota, informazio- eta komunikazio-teknologiak erabiltzea, ikaslearen mailari egokitutako euskarrien bidez; betiere, haiek erabiltzeko interesa erakutsiz eta erabilpen horren xedea izanik informazioa biltzea, ereduetan oinarritutako testu errazak sortzea eta ikastea.

7.1. Ea informazioa bilatzen duen, ikaslearen mailara egokitutako euskarriez baliatuz.

7.2. Ea testu-prozesadoreen oinarritzko funtzioetako batzuk erabiltzen dituen testuak editatzeko eta zuzentzeko.

7.3. Ea informazio- eta komunikazio-teknologiak erabiltzen dituen ikasteko, bere mailari egokitutako euskarriak erabilia.

8. Hizkuntzen sistemari buruz eta erabilpen-arauei buruzko gogoeta egitea — testuak, esaldiak eta hitzak konparatuz eta eraldatuz—, eta jakintza hori erabiltzea, ulermen- eta sorkuntza-arazoak konpontzeko.

8.1. Ea egoki eta zuzen osatzen eta aldatzen dituen testuak eta esaldiak, aurrez emandako irizpideei jarraituz.

8.2. Ea ohartzen den esaldietan eta testuetan segmentatzeak, tokiz aldatzeak, ezabatzeak eta txertatzeak eragiten dituzten ondorioez.

8.3. Ea jarraibideak emanda, hizkuntzei buruzko jakintza eta landutako ortografia-arauak aplikatzen dituen, testuak ulertzeko eta sortzeko.

8.4. Ea komunikazio-egoera zehatzetan erabiltzen dituen landutako hizkuntza-formulak: gizalegezkoak, adostasunezkoak, eskaerakoak, ezezkoak...

8.5. Ea laguntza-euskarriak erabiltzen dituen (hiztegia, zuzentzaile ortografikoa...), testua egitean sortutako zalantzak argitzeko.

8.6. Ea bere eta besteren testuetako akats nagusiak identifikatu eta zuzentzen dituen, jarraibideak erabilia.

9. Bi hizkuntzetan berdina den oinarrizko eta landutako lexikoa ezagutzea, eta hura erabiltzea hizkuntza-jardueretan.

9.1. *Ea ulertzen duen mailan landutako oinarrizko terminologia, testuen sorkuntzari eta berrikuspenari buruzko azalpenak eta jarraibideen jarraipena egiteko beharrezkoa.*

9.2. *Ea dakien zer izen dituzten testu-generoek, esaldien elementuek eta esaldi eta hitz motek.*

9.3. *Ea landutako hizkuntza-elementu oinarrizkoak antzematen dituen, ohikotasunez erabilitako testu anitzekin egindako lanari erreparatuta.*

10. Gelako eta komunitateko hizkuntzen aniztasuna ezagutzea eta balioestea, inguruko errealitate linguistikoari erreparatuta.

10.1 *Ea gelako hizkuntza-errepertorioko hizkuntzak identifikatzen dituen, eta haiekiko jakin-mina eta errespetua adierazten duen, hizkuntzen eta horien hiztunen gaineko aurrejudizioak alde batera utzita.*

10.2. *Ea hizkuntzekiko jarrera ona duen eta denei ematen dien balioa.*

11. Hizkuntza gutxituak garatzearen eta normaltzearen aldeko jarrera du.

11.1 *Ea euskarazko jardueretan parte hartzen duen eskolan nahiz eskolatik kanpo.*

11.2. *Ea euskara erabili ohi duen komunikazio-trukean.*

11.3. *Ea parte hartzen duen euskal kulturaren transmisioarekin eta sorrerarekin zerikusia duten eskolako eta ikaslearen inguruneko jarduera anitzetan.*

12. Mailari dagozkion literatura-testuak irakurtzea, entzutea eta adieraztea: aho-tradiziokoak, haur-literaturakoak eta helburu ludiko-estetikoa dutenak.

12.1. *Ea arretaz irakurtzen eta entzuten dituen literatura-genero askotako testuak, bere mailari eta interesei egokituak.*

12.2. *Ea gogotsu parte hartzen duen esanahi parte-katuak sortzeko negoziazioetan.*

12.3. *Ea literaturako generoak ezagutzen dituen.*

12.4. *Ea ahozko literaturako eta literatura idatziko testuen esanahi orokorra ulertzen duen, hainbat ezaugarri kontuan hartuz.*

12.5. *Ea ipuineko gatazka antzematen duen, eta istorioko pertsonaien arteko harremanak ulertzen dituen.*

12.6. *Ea gogotsu hartzen duen parte antzezpenetan, birsortzen, olerkiak errezitatzen, bertsotan eta kontakizun-jardueretan.*

13. Literatura erabiltzea gozatzeko, mundua ezagutzeko, eta identitate pertsonala, kulturala eta soziala eraikitzeko.

13.1. *Ea literatura-obrak irakurri ohi dituen, une atseginak igarotzeko.*

13.2. *Ea bere bizipenekin erlazionatzen duen obraren edukia.*

13.3. *Ea irakurritako literatura-obrei buruzko iritzia ematen duen, ahoz eta idatziz.*

13.4. Ea aurrez plangintza egin ondoren eta erduetan oinarrituta sortzen dituen helburu literarioa duten testu arrazak, ahozkoak eta idatzizkoak.

13.5. Ea parte hartzen duen gelako eta eskolako literatura-jardueretan.

14. Gelako eta eskolako liburutegia eta mediateka erabiltzea, eta haien antolaketa, funtzionamendua eta aukerak ezagutzea.

14.1. Ea irizpide propioei jarraituz, literatura-obrak hautatzen dituen (ahozko literaturakoak, idatzizko literaturakoak edo horiekin lotutako beste arte-arlo batzuetakoak), une atseginak igarotzeko.

14.2. Ea ezagutzen duen gelako liburutegiaren funtzionamendua, eta gero eta autonomia handiagoz erabiltzen duen.

14.3. Ea errespetatzen dituen eskolako liburutegia erabiltzeko arauak, eta hura zaintzen laguntzen duen.

14.4. Ea egindako irakurketetatik aterako informazioak eta gogoetak plazaratzen dituen, haiei buruzko elkarrizketen harira.

15. Ikasten ikasteko estrategia batzuk erabiltzea, eta hobeto ikasi ahal izateko alderdi batzuk ezagutzea.

15.1. Ea erabiltzen dituen eskola-hiztegiak, kontsul-tarako emandako materiala eta baliabide teknologiko sinple batzuk, zalantzak argitzeko, eta informazioa bilatzeko eta antolatzeko.

15.2. Ea laguntzarik eta azalpenik eskatzen duen.

15.3. Ea bere aurrerapenen balorazio xumeak egin, eta hobeto ikasteko lagungarri dituen estrategien adibideak jartzen dituen.

15.4. Ea gero eta hobeto ezagutzen eta zuzentzen dituen normalean egiten dituen akatsetako zenbait.

15.5. Ea onartzen duen akatsak egitea ikas-prozesuaren parte dela.

15.6. Ea, laguntza jasota, hizkuntzetako batean erabilitako autoerregulazio-estrategiak erabiltzen dituen beste hizkuntzetan landutako testuak ulertzeko eta sortzeko.

4. MAILA

1. Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako ahozko testuak, genero askotakoak, ulertzea, eta testu horien ideia nagusiak ezagutzea, informazio baliagarria hautatzea, eta ulertutakoa beste egoera batzuetan aplikatzea.

1.1. Ea gelan landutako ahozko testuen generoak ezagutzen dituen.

1.2. Ea antzematen dituen gaia eta igorlearen helburua.

1.3. Ea entzute-helburuaren xedeko informazioak antzematen eta bereganatzen dituen.

1.4. Ea gelan landutako ahozko testuen ideia nagusiak antzematen dituen.

1.5. Ea estrategia sinpleak erabiltzen dituen, testuak ulertzerakoan sortzen zaizkion zalantzak argitzeko.

1.6. Ea arretaz entzuten duen.

1.7. Ea erabiltzen duen, jarduerak egiteko, banakako nahiz taldekako ikaste-saioetan jasotako informazioa.

1.8. Ea ulertzen duen diskriminazioa adierazten duten esapide arruntenen zentzua.

2. Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskolan erabilitako testu idatziak, genero askotakoak, ulertzea, eta testu horien zentzu orokorrak hartzea, aurrez emandako analisi-jarraibideak betez.

2.1. Ea testuaren generoa bereizten duen, bai eta gaia eta egilearen helburua ere.

2.2. Ea testuaren esanahi orokorra hartzen duen.

2.3. Ea testuaren ideia nagusiak antzematen dituen.

2.4. Ea kontzeptuzko eskema eta mapa sinpleak osatzen dituen testuko ideia nagusiak erabilia.

2.5. Ea estrategia sinpleak erabiliz argitzen dituen ulermen-arazoak.

2.6. Ea, laguntza jasota, bere ideiekin erlazionatzen dituen eduki berriak, eta testuaren alderdi zehatzei buruzko iritzi arrazoitua ematen duen.

2.7. Ea ohiko erabilpen diskriminatzaile batzuk antzematen dituen.

3. Informazio esplizitua aurkitzea eta hautatzea, irakurketaren helburua, aurrez ezarritakoa, betetzeko.

3.1. Ea, eredu bat emanda, irakurketa mota bat edo bestea erabiltzen duen, helburuari egokituta.

3.2. Ea, jarraibideak betez, aurrez emandako informazio-iturri analogiko eta digitalak erabiltzen dituen, irakurketaren helburuari erantzuteko.

3.3. Ea informazioa aurkitzeko orduan, hizkuntzarenak diren eta ez diren osagaiak erabiltzen dituen: irudiak, testuaren banaketa, tipografia, aurkibideak...

3.4. Ea jarraibideak betez, informazio esplizitua hautatzen duen, eskolako testuen irakurketa-helbururako adierazgarria den neurrian.

4. Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskolan erabilitako ahozko testuak, genero askotakoak, sortzea; eta sorkuntza hori nahikoa koherentea izatea, baliabide ez-linguistikoak erabilia (keinuak, euskarri bisualak) eta komunikazio-egoeraren ezaugarriak aintzat hartuta.

4.1. Ea nahiko argi adierazten dituen ikaste-egoerekiko dituen ideiak, bizipenak eta jakintzak.

4.2. Ea emandako jarraibideak erabiltzen dituen sortuko dituen ahozko testuen edukia planifikatzeko.

4.3. Ea aurrez planifikazio gidatua eginda, ahozko testu erraz eta laburrak sortzen eta azaltzen dituen (deskribapenak, azalpenak), argi, behar bezala antolatuta eta ikusizko euskarriak erabilia.

4.4. Ea gogotsu parte hartzen duen gelan, ikasteko egoeren eztabaidetan.

4.5. Ea moldatzen den komunikazio-egoeraren oinarrizko alderdietara: helburura, solaskidera eta gaira.

4.6. Ea ez dituen ohiko esapide diskriminatzaileak erabiltzen.

4.7. Ea behar bezain ongi intonatu eta ahoskatzen duen.

4.8. Ea ahotsa eta keinuak kontrolatzen dituen, neurri batean.

5. Ikastetxeko eta ingurune hurbileko harreman-egoeretan parte hartzea, naturaltasunez eta egokitasunez hitz eginez, hartu-emanaren oinarrizko arauak betez eta gainerako pertsonen begirunea erakutsiz.

5.1. Ea elkarrizketak hasi, mantendu eta amaitzen dituen.

5.2. Ea nahiko ongi aplikatzen dituen gizartean komunikatzeko arauak: arretaz entzutea, txanda itxarotea, errespetuz parte hartzea, solaskideak esandakoaren arabera hitz egitea, eta gizalegezko arau batzuk betetzea.

5.3. Ea argitasun eta erraztasun nahikoz adierazten dituen ideiak, gertakariak, bizipenak eta sentipenak, egoera bakoitzerako egokia den erregistroa erabiliz.

5.4. Ea testuingurura egokitutako hitzak eta esamoldeak erabiltzen dituen.

5.5. Ea iritziak adierazten dituen.

5.6. Ea egiten duen elkarrizketaren harira datorren galderarik edota iruzkin egokirik.

5.7. Ea intonazio, jarrera eta keinu egokiak erabiltzen dituen.

5.8. Ea gogotsu parte hartzen duen elkarrekiko lan-kidetzan eta ikaskuntzan.

5.9. Ea ohiko esaera diskriminatzaileak identifikatu eta saihesten dituen.

6. Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskolan erabilitako testu idatziak, genero askotakoak, sortzea, testuak sortzeko prozesuko urratsak eginez, laguntza jasota: plangintza egitea, testua idaztea eta hura berrikustea; betiere, egokitasun-, zuzentasun- eta kohesio-maila onargarria erakutsiz.

6.1. *Ea, jarraibideak beteta, eskema edo oharren bidez planifikatzen duen testuaren edukia, komunikazio-egoeraren ezaugarriak eta sortu beharreko testuaren egitura aintzat hartuta.*

6.2. *Ea paragrafoen bidez antolatzen duen informazioa.*

6.3. *Ea oinarrizko zenbait kohesio-prozedura erabiltzen duen, testuko ideiak eta zatiak lotzeko.*

6.4. *Ea egoki islatzen dituen aurrez zehaztutako helburuak.*

6.5. *Ea egoerari dagozkion lexikoa eta erregistroa erabiltzen dituen.*

6.6. *Ea gramatikako eta ortografiako oinarrizko arauak betetzen dituen.*

6.7. *Ea argi eta txukun aurkezten duen testua.*

6.8. *Ea sortze-eta berrikuste-lanetan laguntzen duen.*

7. Laguntza jasota, informazio- eta komunikazio-teknologiak erabiltzea, ikaslearen mailari egokitutako euskarrien bidez; betiere, haiek erabiltzeko interesa erakutsiz eta erabilpen horren xedea izanik informazioa biltzea, ereduetan oinarritutako testu errazak sortzea eta ikastea.

7.1. *Ea informazioa bilatzen duen, ikaslearen mailara egokitutako euskarriez baliatuz.*

7.2. *Ea testu-prozesadoreen oinarrizko funtzioetako batzuk erabiltzen dituen testuak editatzeko eta zuzentzeko.*

7.3. *Ea informazio- eta komunikazio-teknologiak erabiltzen dituen ikasteko, bere mailari egokitutako euskarriak erabilia.*

8. Hizkuntzen sistemari buruz eta erabilpen-arauei buruzko gogoeta egitea — testuak, esaldiak eta hitzak konparatuz eta eraldatuz—, eta jakintza hori erabiltzea, ulermen- eta sorkuntza-arazoak konpontzeko.

8.1. *Ea egoki eta zuzen osatzen eta aldatzen dituen testuak eta esaldiak, aurrez emandako irizpideei jarraituz.*

8.2. *Ea ohartzen den esaldietan eta testuetan segmentatzeak, tokiz aldatzeak, ezabatzeak eta txertatzeak eragiten dituzten ondorioez.*

8.3. *Ea jarraibideak emanda, hizkuntzei buruzko jakintza eta landutako ortografia-arauak aplikatzen dituen, testuak ulertzeko eta sortzeko.*

8.4. *Ea komunikazio-egoera zehatzetan erabiltzen dituen landutako hizkuntza-formulak: gizalegezkoak, adostasunezkoak, eskaerakoak, ezezkoak...*

8.5. *Ea laguntza-euskarriak erabiltzen dituen (hiztegia, zuzentzaile ortografikoa...), testua egitean sortutako zalantzak argitzeko.*

8.6. *Ea bere eta besteren testuetako akats nagusiak identifikatu eta zuzentzen dituen, jarraibideak erabilia.*

9. Bi hizkuntzetan berdina den oinarrizko eta landutako lexikoa ezagutzea, eta hura erabiltzea hizkuntza-jardueretan.

9.1. *Ea ulertzen duen zikloan landutako oinarrizko terminologia, testuen sorkuntzari eta berrikuspenari buruzko azalpenak eta jarraibideen jarraipena egiteko beharrezkoa.*

9.2. *Ea dakien zer izen dituzten testu-generoek, esaldien elementuek eta esaldi eta hitz motek.*

9.3. *Ea landutako hizkuntza-elementu oinarrikoak antzematen dituen, ohikotasunez erabilitako testu anitzekin egindako lanari erreparatuta.*

10. Gelako eta komunitateko hizkuntzen aniztasuna ezagutzea eta balioestea, inguruko errealitate linguistikoari erreparatuta.

10.1 *Ea gelako hizkuntza-errepertorioko hizkuntzak identifikatzen dituen, eta haiekiko jakin-mina eta errespetua adierazten duen, hizkuntzen eta horien hiztunen gaineko aurrejudizioak alde batera utzita.*

10.2. *Ea hizkuntzekiko jarrera ona duen eta denei ematen dien balioa.*

11. Hizkuntza gutxituak garatzearen eta normaltzearen aldeko jarrera du.

11.1. *Ea euskarazko jardueretan parte hartzen duen eskolan nahiz eskolatik kanpo.*

11.2. *Ea euskara erabili ohi duen komunikazio-trukean.*

11.3. *Ea parte hartzen duen euskal kulturaren transmisioarekin eta sorrerarekin zerkusia duten eskolako eta ikaslearen ingurunekeo jarduera anitzetan.*

12. Zikloari dagozkion literatura-testuak irakurtzea, entzutea eta adieraztea: aho-tradiziokoak, haur-literaturakoak eta helburu ludiko-estetikoa dutenak.

12.1. *Ea arretaz irakurtzen eta entzuten dituen literatura-genero askotako testuak, bere mailari eta interesei egokituak.*

12.2. *Ea gogotsu parte hartzen duen esanahi parte-katuak sortzeko negoziazioetan.*

12.3. *Ea literaturako generoak ezagutzen dituen.*

12.4. *Ea ahozko literaturako eta literatura idatziko testuen esanahi orokorra ulertzen duen, hainbat ezaugarri kontuan hartuz.*

12.5. *Ea ipuineko gatazka antzematen duen, eta istorioko pertsonaien arteko harremanak ulertzen dituen.*

12.6. *Ea gogotsu hartzen duen parte antzezpenetan, birsortzen, olerkiak errezitatzen, bertsotan eta kontakizun-jardueretan.*

13. Literatura erabiltzea gozatzeko, mundua ezagutzeko, eta identitate pertsonala, kulturala eta soziala eraikitzeko.

13.1. *Ea literatura-obrak irakurri ohi dituen, une atseginak igarotzeko.*

13.2. *Ea bere bizipenekin erlazionatzen duen obraren edukia.*

13.3. *Ea irakurritako literatura-obrei buruzko iritzia ematen duen, ahoz eta idatzi*

13.4. *Ea parte hartzen duen gelako eta eskolako literatura-jardueretan.*

14. Gelako eta eskolako liburutegia eta mediateka erabiltzea, eta haien antolaketa, funtzionamendua eta aukerak ezagutzea.

14.1. Ea irizpide propioei jarraituz, literatura-obrak hautatzen dituen (ahozko literaturakoak, idatzizko literaturakoak edo horiekin lotutako beste arte-arlo batzuetakoak), une atseginak igarotzeko.

14.2. Ea ezagutzen duen gelako liburutegiaren funtzionamendua, eta gero eta autonomia handiagoz erabiltzen duen.

14.3. Ea errespetatzen dituen eskolako liburutegia erabiltzeko arauak, eta hura zaintzen laguntzen duen.

14.4. Ea egindako irakurketetatik aterako informazioak eta gogoetak plazaratzen dituen, haiei buruzko elkarrizketen harira.

15. Ikasten ikasteko estrategia batzuk erabiltzea, eta hobeto ikasi ahal izateko alderdi batzuk ezagutzea.

15.1. Ea erabiltzen dituen eskola-hiztegiak, kontsul-tarako emandako materiala eta baliabide teknologiko sinple batzuk, zalantzak argitzeko, eta informazioa bilatzeko eta antolatzeko.

15.2. Ea laguntzarik eta azalpenik eskatzen duen.

15.3. Ea bere aurrerapenen balorazio xumeak egin, eta hobeto ikasteko lagungarri dituen estrategien adibideak jartzen dituen.

15.4. Ea gero eta hobeto ezagutzen eta zuzentzen dituen normalean egiten dituen akatsetako zenbait.

15.5. Ea onartzen duen akatsak egitea ikas-prozesuaren parte dela.

15.6. Ea, laguntza jasota, hizkuntzetako batean era-bilitako autoerregulazio-estrategiak erabiltzen dituen beste hizkuntzetan landutako testuak ulertzeko eta sortzeko.

GORPUTZ HEZKUNTZA

3. ETA 4. MAILA

1.-Gorputzaren ezagutzan sakontzea.

1.1. Gorputzaren hezur, gihar eta giltzadura nagusiak identifikatzen ditu.

2.-Lateralitatea sendotzea.

2.1. *Norberaren eta besteen ezker eskuin aldeak bereizten ditu*

3.-Oreka egoera konplexuak bizitzea.

3.1. *Desoreka egoera ezberdinen aurrean beldurra gainditzen du.*

4.-Koordinazioa eta gorputz mugimendu aukerak esperimendatzea (jolastea).

4.1. *Mugimendu eta desplazamendu ez ohikoak era koordinatuan egiten ditu.*

5.-Espazio eta denboraren egituraketaz garatzea.

5.1. *Espazio fisikoaz jabetzen (debeku eremuak, mugak, joko eremua, ...) da.*

6.-Jarduera fisikoa egiterakoan higieua duen garrantzia kontuan hartzea eta baloratzea.

6.1. *Jarduera fisikoa egitean osasun eta higieua-ohiturak zaintzen ditu:*

Arropa egokia

6.2. *Egin ondoren dutxa, jantziak aldatu.*

7.-Oinarrizko trebetasunak jolas jardueren praktikan egoki erabiltzea.

7.1. *Lekualdatze, biraketa, jauzi eta jaurtiketa-harrerak egiten ditu.*

7.2. *Ardatz longitudinal biratzeko gai da.*

8.-Oinarrizko trebetasunen eredu nagusiak ondo koordinatzea.

8.1. *Lekualdatzeak ondo koordinatuz eta bizitasunez egiteko gai da.*

9.-Emitzen gainera, esfortzua jarduera fisikoaren oinarrizko balore moduan onartzea

9.1. *Irabaztea edo galtzea onartzen du.*

10.-Erritmo-egitura errazak erreproduzitzea gorputza edo tresnekin.

10.1. *Euskal kulturako eta beste kultura batzuetako dantzak egiten ditu.*

11.-Jolas, jokoaren eta jardueren barne logika ulertzea, eta arauak betetzea.

11.1. *Joko arauak errespetatzen ditu.*

12.-Kideak onartzea eta errespetatzea, edozein motatako diskriminazioa baztertuz.

12.1. Kideak errespetuz onartzen ditu.

13.-Euskal Herriko betiko jolas, joko eta jarduera ludikoak ezagutzea eta praktikatzea.

13.1. Herri kirolen eta bestelako jardueren jatorriaz jabetzen da.

14.-Euskal kulturako dantzak egitea.

14.1. Euskal kulturako dantzak dantzatzeko gai da erritmoa galdu gabe.

ATZERRIKO HIZKUNTZA

3. MAILA

1.- Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako ahozko testu errazak, genero askotakoak, ulertzea, testu horien ideia nagusiez eta informazio baliagarriaz jabetzea, eta informazio horren ulermena ikaslanetan aplikatzea.

- 1.1. *Ea gelan landutako ahozko testuen generoak ezagutzen dituen.*
- 1.2. *Ea ahozko testu baten ideia orokorra antzematen duen, komunikazio egoeran dauden eta hizkuntzakoak eta ez hizkuntzakoak diren osagaien laguntzarekin.*
- 1.3. *Ea antzematen dituen eskolan landutako gaiak jorratzen dituzten ahozko testu erraz eta laburren gaia eta ideia nagusi batzuk.*
- 1.4. *Ea datu zehatzak identifikatzen eta erabiltzen dituen, hainbat jarduera osatzeko, banakako edo taldekako ikaste-ekintzatan.*
- 1.5. *Ea estrategia sinpleak erabiltzen dituen, testuak irakurtzerakoan zalantzak argitzeko.*
- 1.6. *Ea gogoz entzuteko jarrera daukan.*

2.- Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako ahozko testu errazak, laburrak eta genero askotakoak sortzea, ereduak erabilia eta egokitasun-maila onargarria erakutsiz.

- 2.1. *Ea eredu bati jarraituta eta laguntza jasota adierazten dituen ikaste-egoerekiko ideiak eta biziak.*
- 2.2. *Ea zentzuzko galderak egiten dituen informazioa bilatzerakoan, ikaskuntza-egoeretan.*
- 2.3. *Ea gai ezagunei buruzko ahozko testu errazak eta laburrak (kontakizunak, azalpenak) sortzen eta azaltzen dituen, eredu jarraituta eta aurrez plangintza gidatu bat eginda.*
- 2.4. *Ea azalpena ulergarria den eta ikusizko euskarriz baliatzen den.*
- 2.5. *Ea nahiko ongi intonatu eta ahoskatzen duen.*

3.- Hitzeko eta irakasleak zuzendutako elkarrekintzetan parte hartzea gelan. Interakzio-harreman horiek eduki eta garapen ezaguna izan behar dute, eta gizartean komunikatzeko arauak bete.

- 3.1. *Ea berehalako komunikazio beharrak adierazten dituen, laguntza jasota: eskaerak egitea, taldean lan egitea, azalpenak eskatzea.*
- 3.2. *Ea erraz ematen duen bere buruari buruzko informazioa.*
- 3.3. *Ea gogotsu hartzen duen parte komunikazio-egoera ezagunetan: ohiturak, gelako hizkuntza, simulazioak, antzezpenak, errezitaldiak eta kantak, eta gelako beste jardueretan.*
- 3.4. *Ea gizarteko komunikazio-arauak aplikatzen dituen: arretaz entzutea, txanda itxarotea, errespetuz parte hartzea, solaskideak esandakoaren arabera hitz egitea, eta gizalegezko arau batzuk betetzea.*

4.- Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako testu idatzi errazak, genero askotakoak, ulertzea, eta testu horien zentzu orokorrak hartzea, aurrez emandako analisi-jarraibideak erabilia.

- 4.1. *Ea testu idatzi errazak ulertzen dituen, testu horiek gelan landutako gaiak buruzkoak izanik: moldatutako edo benetako ipuinak eta olerkiak, errezetak, menuak, liburuxkak, publizitatea, arauak, gutunak...*
- 4.2. *Ea testu idatzi arrunten esanahi orokorra hartzen duen.*
- 4.3. *Ea, lagunduta, testuaren ideia nagusiak antzematen dituen.*
- 4.4. *Ea estrategia sinpleak erabiliz argitzen dituen ulermen-arazoak.*
- 4.5. *Ea, lagunduta, bere ideiekin erlazionatzen dituen eduki berriak, eta edukiaren alderdi zehatzei buruzko iritzia modu sinplean ematen duen.*

5.- Informazio esplizitua aurkitzea eta hautatzea, irakurketaren helburua, aurrez ezarritakoa, betetzeko.

- 5.1. *Ea, informazioa aurkitzeko orduan, hizkuntzarenak diren eta ez diren osagaiak erabiltzen dituen: irudiak, testuaren banaketa, letra mota, aurkibideak.*
- 5.2. *Ea estrategia sinpleak erabiltzen dituen, testuak irakurtzerakoan zalantzak argitzeko.*

6.- Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako testu idatzi erraz eta laburrak, genero askotakoak, sortzea, testuak sortzeko prozesuko urratsak eginez, lagunduta: plangintza egitea, idaztea eta berrikustea.

- 6.1. *Ea, erduez lagunduta, testu sinpleak idazten ditun gai ezagunei buruz, aurrez gidoia finkatu ondoren, paperean eta euskarri digitalean.*
- 6.2. *Ea kontsultako materiala erabiltzen duen paperean eta euskarri digitalean.*
- 6.3. *Ea sortze eta berrikuste-lanetan laguntzen duen.*
- 6.4. *Ea argi eta txukun aurkezten duen testua.*
- 6.5. *Ea gogoz eta ekarpen eraikitzaileak eginez parte hartzen duen gelako lanetan.*

7.- Atzerriko hizkuntza hainbat jatorritako pertsonekin hitz egiteko eta elkar ulertzeko erabiltzea, eta hizkuntza hori ikasteko tresna gisa erabiltzea.

- 7.1. *Ea gogotsu hartzen duen parte gelako komunikazio-trukean.*
- 7.2. *Ea ikasteko tresna gisa erabiltzen duen atzerriko hizkuntza.*
- 7.3. *Ea atzerriko hizkuntza ikasteko interesik daukan.*
- 7.4. *Ea jakin-minik eta errespeturik adierazten duen atzerri-hizkuntza batean edo berea ez bezalako batean hitz egiten dutenekiko.*

8.- Atzerriko hizkuntza erabiliz beste errealitate eta kultura batzuk aurkitzea, eta beste kulturen ezaugarri, ohitura eta tradizioak ezagutzea, behar bezala ulertuz eta errespetatuz.

- 8.1. *Ea ezagutzen dituen atzerri-hizkuntza hitz egiten den herrialdeetan dauden ezaugarri, ohitura eta tradizio batzuk; laguntza emanda egingo da jarduera hori.*
- 8.2. *Ea desberdintasuna errespetatu eta altxortzat hartzen duen.*

9.- Hizkuntzen sistemari buruz eta erabilpen-arauei buruz gogoeta egitea (testuak, esaldiak eta hitzak konparatuz eta eraldatuz), eta jakintza hori erabiltzea, komunikazioa hobetzeko.

9.1. Ea ereduaren antzeko ahoskera, erritmoa, azentua eta intonazioa ezagutu eta errepikatzen dituen, bai gelako komunikazio-trukean, bai gogoz entzuterakoan eta bai ozen irakurtzerakoan.

9.2. *Ea testuak edo esaldiak osatzen eta eraldatzen dituen, emandako irizpideei jarraituz.*

9.3. *Ea ikasturtean landutako oinarrizko lexikoa ezagutzen eta erabiltzen duen.*

9.4. *Ea jarraibideak emanda, hizkuntzei buruzko jakintza eta landutako ortografia-araueak aplikatzen dituen, testuak ulertzeko eta sortzeko.*

9.5. *Ea laguntza-euskarriak erabiltzen dituen (aurrez emandako adibideak eta ereduak, bere hiztegia), sorrera-prozesuko zalantzak edo testuen berrikuspenekoak argitzeko.*

10.- Ikasten ikasteko estrategia batzuk erabiltzea, eta hobeto ikasi ahal izateko alderdi pertsonal batzuk ezagutzea. Irudiak eta keinuak erabiliz bere burua ulertaraztea eta besteak ulertzea.

10.1. *Ea laguntzarik eta azalpenik eskatzen duen.*

10.2. *Ea hiztegi irudidun eta elebidunez gainera baliabide teknologiko xumeak erabiltzen dituen, zalantzak argitzeko eta informazioa bilatzeko.*

10.3. *Ea hitzetik hortzera eta autonomia pixka batekin erabiltzen dituen eguneroko egitura xumeak.*

10.4. *Ea gero eta hobeto ezagutzen eta zuzentzen dituen normalean egiten dituen akatsetako zenbait.*

11.- Laguntza jasota, gogoz parte hartzea norberaren ikaskuntza ebaluatzeko jardueretan.

11.1. *Ea ebaluazio-irizpideak zehazteko kontrol-zerrendak ezagutzen dituen, eta horiek erabiltzen hasi den.*

11.2. *Ea, jarraibideak betez, berrikuspen-lanetan parte hartzen duen eta bere sormen-lanak hobetzen ari den.*

12.- Atzerriko hizkuntza nola erabiltzen den eta, komunikazio-egoeretan beste hizkuntzekin duen harremana ikusiz eta gogoeta eginez, ikasitakoa erabiltzea.

12.1. *Ea irakasleak hautatutako alderdi formal esanguratsu batzuk identifikatu, horiei buruz gogoeta egin eta aplikatzen dituen bere ahozko eta idatzizko lan lagunduetan.*

12.2. *Ea esaera eta hitz batzuk konparatzen dituen dakizkien hizkuntzetan.*

13.- Literatura-testua plazer-iturritzat erabiltzea, kulturak hurbiltzeko eta hizkuntza eta norbera aberasteko.

13.1. *Ea bere adinera eta interesetara moldatutako literatura-lanak irakurtzen edo entzuten dituen (narrazioak eta olerkiak), eta bere irizpideak azaltzen hasia den, irakurgaiak hautatzerakoan*

13.2. *Ea gogotsu parte hartzen duen errimak, abestiak, aho-korapiloak, asmakizunak, ipuinak edo antzezlan txikiak antzeztan, birsortzen, buruz ikasten eta errezitatzen (erritmo, ahoskera, azentu eta intonazio egokiz), horretarako antzeztanaren estrategia sinple batzuk erabiliz.*

13.3. *Ea gelako liburutegiaren funtzionamendua ezagutzen duen, eta gero eta autonomia handiagoz erabiltzen duen.*

13.4. *Ea testuari buruzko iritzia ematen duen, hitzez eta modu sinplean.*

4. MAILA

1.- Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako ahozko testu errazak, genero askotakoak, ulertzea, testu horien ideia nagusiez eta informazio baliagarriaz jabetzea, eta informazio horren ulermena ikaslanetan aplikatzea.

1.1. *.Ea gelan landutako ahozko testuen generoak ezagutzen dituen.*

1.2. *Ea ahozko testu baten ideia orokorra antzematen duen, komunikazio egoeran dauden eta hizkuntzakoak eta ez hizkuntzakoak diren osagaien laguntzarekin.*

1.3. *Ea hitz eta esaera ezagunak ezagutzen dituen, gero eta test konplexuagoetan.*

1.4. *Ea antzematen dituen eskolan landutako gaiak jorratzen dituzten ahozko testu erraz eta laburren gaia eta ideia nagusi batzuk.*

1.5. *Ea datu zehatzak identifikatzen eta erabiltzen dituen, hainbat jarduera osatzeko, banakako edo taldekako ikaste-ekintzatan.*

1.6. *Ea estrategia sinpleak erabiltzen dituen, testuak irakurtzerakoan zalantzak argitzeko.*

1.7. *Ea gogoz entzuteko jarrera daukan.*

2.- Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako ahozko testu errazak, laburrak eta genero askotakoak sortzea, ereduak erabilia eta egokitasun-maila onargarria erakutsiz.

2.1. *Ea eredu bati jarraituta eta laguntza jasota adierazten dituen ikaste-egoerekiko ideiak eta bizipenak.*

2.2. *Ea zentzuzko galderak egiten dituen informazioa bilatzerakoan, ikaskuntza-egoeretan.*

2.3. *Ea gai ezagunei buruzko ahozko testu errazak eta laburrak (kontakizunak, azalpenak) sortzen eta azaltzen dituen, eredu jarraituta eta aurrez plangintza gidatu bat eginda.*

2.4. *Ea azalpena ulergarria den eta ikusizko euskarriz baliatzen den.*

2.5. *Ea nahiko ongi intonatu eta ahoskatzen duen.*

2.6. *Ea ahotsa eta keinuak kontrolatzen dituen, neurriren batean.*

3.- Hitzezko eta irakasleak zuzendutako elkarrekintzetan parte hartzea gelan. Interakzio-harreman horiek eduki eta garapen ezaguna izan behar dute, eta gizartean komunikatzeko arauak bete.

- 3.1. *Ea berehalako komunikazio beharrak adierazten dituen, laguntza jasota: eskaerak egitea, taldean lan egitea, azalpenak eskatzea.*
- 3.2. *Ea erraz ematen duen bere buruari buruzko informazioa.*
- 3.3. *Ea gogotsu hartzen duen parte komunikazio-egoera ezagunetan: ohiturak, gelako hizkuntza, simulazioak, antzezpenak, errezitaldiak eta kantak, eta gelako beste jardueretan.*
- 3.4. *Ea gizarteko komunikazio-arauak aplikatzen dituen: arretaz entzutea, txanda itxarotea, errespetuz parte hartzea, solaskideak esandakoaren arabera hitz egitea, eta gizalegezko arau batzuk betetzea.*

4.- Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako testu idatzi errazak, genero askotakoak, ulertzea, eta testu horien zentzu orokorrak hartzea, aurrez emandako analisi-jarraibideak erabilia.

- 4.1. *Ea testu idatzi errazak ulertzen dituen, testu horiek gelan landutako gaiet buruzkoak izanik: moldatutako edo benetako ipuinak eta olerkiak, errezetak, menuak, liburuxkak, publizitatea, arauak, gutunak...*
- 4.2. *Ea testuaren generoa eta gaia bereizten dituen.*
- 4.3. *Ea testu idatzi arrunten esanahi orokorra hartzen duen.*
- 4.4. *Ea, lagunduta, testuaren ideia nagusiak antzematen dituen.*
- 4.5. *Ea datu zehatzak antzematen eta erabiltzen dituen, hainbat jarduera osatzeko, banakako edo taldekako ikaste-ekintzetan.*
- 4.6. *Ea estrategia sinpleak erabiliz argitzen dituen ulermen-arazoak.*
- 4.7. *Ea, lagunduta, bere ideiekin erlazionatzen dituen eduki berriak, eta edukiaren alderdi zehatzei buruzko iritzia modu sinplean ematen duen.*

5.- Informazio esplizitua aurkitzea eta hautatzea, irakurketaren helburua, aurrez ezarritakoa, betetzeko.

- 5.1. *Ea, informazioa aurkitzeko orduan, hizkuntzarenak diren eta ez diren osagaiak erabiltzen dituen: irudiak, testuaren banaketa, letra mota, aurkibideak.*
- 5.2. *Ea, jarraibideak betez, informazio esplizitua hautatzen duen, eskolako testuen irakurketa-helbururako adierazgarria den neurrian.*
- 5.3. *Ea estrategia sinpleak erabiltzen dituen, testuak irakurtzerakoan zalantzak argitzeko.*

6.- Ikaslearen inguruko gizarte-esparruetan eta eskola-esparruan erabilitako testu idatzi erraz eta laburrak, genero askotakoak, sortzea, testuak sortzeko prozesuko urratsak eginez, lagunduta: plangintza egitea, idaztea eta berrikustea.

- 6.1. *Ea, erduez lagunduta, testu sinpleak idazten ditun gai ezagunei buruz, aurrez gidoia finkatu ondoren, paperean eta euskarri digitalean.*
- 6.2. *Ea eredu bati jarraituz literatura-testu xumeak birstortu eta berridazten dituen; adibidez, komikiak, poema eta antzezlan txikiak eta ipuin laburrak.*
- 6.3. *Ea kontsultako materiala erabiltzen duen paperean eta euskarri digitalean.*
- 6.4. *Ea sortze eta berrikuste-lanetan laguntzen duen.*
- 6.5. *Ea argi eta txukun aurkezten duen testua.*
- 6.6. *Ea gogoz eta ekarpen eraikitzaileak eginez parte hartzen duen gelako lanetan.*

7.- Atzerriko hizkuntza hainbat jatorritako pertsonekin hitz egiteko eta elkar ulertzeko erabiltzea, eta hizkuntza hori ikasteko tresna gisa erabiltzea.

- 7.1. *Ea gogotsu hartzen duen parte gelako komunikazio-trukean.*
- 7.2. *Ea ikasteko tresna gisa erabiltzen duen atzerriko hizkuntza.*
- 7.3. *Ea inguruko hizkuntzen aniztasuna aberastasuntzat hartzen duen.*
- 7.4. *Ea atzerriko hizkuntza ikasteko interesik daukan.*
- 7.5. *Ea jakin-minik eta errespeturik adierazten duen atzerri-hizkuntza batean edo berea ez bezalako batean hitz egiten dutenekiko.*

8.- Atzerriko hizkuntza erabiliz beste errealitate eta kultura batzuk aurkitzea, eta beste kulturen ezaugarri, ohitura eta tradizioak ezagutzea, behar bezala ulertuz eta errespetatuz.

- 8.1. *Ea ezagutzen dituen atzerri-hizkuntza hitz egiten den herrialdeetan dauden ezaugarri, ohitura eta tradizio batzuk; laguntza emanda egingo da jarduera hori.*
- 8.2. *Ea kanpoko eta bertako elementu soziokulturaletako batzuk erlazionatzen dituen, kulturarteko kontzientzia garatzeko.*
- 8.3. *Ea desberdintasuna errespetatu eta altxortzat hartzen duen.*

9.- Hizkuntzen sistemari buruz eta erabilpen-arauei buruz gogoeta egitea (testuak, esaldiak eta hitzak konparatuz eta eraldatuz), eta jakintza hori erabiltzea, komunikazioa hobetzeko.

9.1. *Ea ereduaren antzeko ahoskera, erritmoa, azentua eta intonazioa ezagutu eta errepikatzen dituen, bai gelako komunikazio-trukean, bai gogoz entzuterakoan eta bai ozen irakurtzerakoan.*

9.2. *Ea testuak edo esaldiak osatzen eta eraldatzen dituen, emandako irizpideei jarraituz.*

9.3. *Ea ikasturtean landutako oinarrizko lexikoa ezagutzen eta erabiltzen duen.*

9.4. *Ea jarraibideak emanda, hizkuntzei buruzko jakintza eta landutako ortografia-arauak aplikatzen dituen, testuak ulertzeko eta sortzeko.*

9.5. *Ea komunikazio-egoera zehatzetan erabiltzen dituen landutako hizkuntza-formulak: gizalegezkoak, adostasunezkoak, eskaerakoak, ezezkoak...*

9.6. *Ea laguntza-euskarriak erabiltzen dituen (aurrez emandako adibideak eta ereduak, bere hiztegia), sorrera-prozesuko zalantzak edo testuen berrikuspenekoak argitzeko.*

9.7. *Ea bere eta besteren testuetako oinarri-oinarrizko akatsak identifikatu eta zuzentzen dituen, jarraibideak erabilia.*

10.- Ikasten ikasteko estrategia batzuk erabiltzea, eta hobeto ikasi ahal izateko alderdi pertsonal batzuk ezagutzea. Irudiak eta keinuak erabiliz bere burua ulertaraztea eta besteak ulertzea.

10.1. *Ea laguntzarik eta azalpenik eskatzen duen.*

10.2. *Ea hiztegi irudidun eta elebidunez gainera baliabide teknologiko xumeak erabiltzen dituen, zalantzak argitzeko eta informazioa bilatzeko.*

10.3. *Ea bere aurrerapenen balorazio xumeak egin, eta hobeto ikasteko lagungarri dituen estrategien adibideak jartzen dituen.*

10.4. *Ea hitzetik hortzera eta autonomia pixka batekin erabiltzen dituen eguneroko egitura xumeak.*

10.5. *Ea gero eta hobeto ezagutzen eta zuzentzen dituen normalean egiten dituen akatsetako zenbait.*

10.6. *Ea akatsak egitea ikasprozesuaren parte dela onartzen duen.*

11.- Laguntza jasota, gogoz parte hartzea norberaren ikaskuntza ebaluatzeko jardueretan.

11.1. *Ea ebaluazio-irizpideak zehazteko kontrol-zerrendak ezagutzen dituen, eta horiek erabiltzen hasi den.*

11.2. *Ea, jarraibideak betez, berrikuspen-lanetan parte hartzen duen eta bere sormen-lanak hobetzen ari den.*

11.3. *Ea, laguntza jasota, hizkuntzetako batean erabilitako autoerregulazio-*

estrategiak erabiltzen dituen beste hizkuntzetan landutako testuak ulertzeko eta sortzeko.

12.- Atzerriko hizkuntza nola erabiltzen den eta, komunikazio-egoeretan beste hizkuntzekin duen harremana ikusiz eta gogoeta eginez, ikasitakoa erabiltzea.

12.1. *Ea irakasleak hautatutako alderdi formal esanguratsu batzuk identifikatu, horiei buruz gogoeta egin eta aplikatzen dituen bere ahozko eta idatzizko lan lagunduetan.*

12.2. *Ea esaera eta hitz batzuk konparatzen dituen dakizkien hizkuntzetan.*

12.3. *Ea testu-generoen ezaugarriei buruz beste hizkuntzetan ikasi duena erabiltzen duen ahozko eta idatzizko bere lanetan.*

13.- Literatura-testua plazer-iturritzat erabiltzea, kulturak hurbiltzeko eta hizkuntza eta norbera aberasteko.

13.1. *Ea bere adinera eta interesetara moldatutako literatura-lanak irakurtzen edo entzuten dituen (narrazioak eta olerkiak), eta bere irizpideak azaltzen hasia den, irakurgaiak hautatzerakoan*

13.2. *Ea gogotsu parte hartzen duen errimak, abestiak, aho-korapiloak, asmakizunak, ipuinak edo antzezlan txikiak antzeztan, birsortzen, buruz ikasten eta errezitatzen (erritmo, ahoskera, azentu eta intonazio egokiz), horretarako antzezpeneren estrategia simple batzuk erabiliz.*

13.3. *Ea gelako liburutegiaren funtzionamendua ezagutzen duen, eta gero eta autonomia handiagoz erabiltzen duen.*

13.4. *Ea testuari buruzko iritzia ematen duen, hitzez eta modu sinplean.*

INGURUNE

3.maila

1. Datuak bilduz eta neurketa-aparatuak erabiliz, Inguru fisikoko zenbait faktoreren (erliebea, lurzorua, klima, landaretza) eta bizimodu eta portaeren arteko harremanak hauteman eta azaltzea, eta oreka ekologikoa errespetatzeko jarrerak bereganatzea balioestea.

1.1. Ea ezagutzen dituen pertsonen zenbait jarduera eta bizimoduren (etxebizitza mota, laborantza, paisaia, janzkera, berokuntza...) eta inguru fisikoko oinarrizko faktoreen (klima, erliebea, zenbait animalia- eta landare-espezie egotea) arteko harremanak.

1.2. Ea antzematen dituen gizakion bizimodu eta jarduerak ingurunean dituzten eragin positibo eta negatiboak (baliabideak, ingurumen-kalitatea, bizitza naturala, paisaia...).

1.3. Ea proposatzen duen ingurumen-inpaktua murrizteko alternatibarik, eguneroko etxeko bizitza, ikastetxea eta/edo herria abiapuntutzat hartuta.

1.4. Ea ingurunearekiko errespetu-jarrera ageri duen eta ekiten dien baliabide naturalak zaintzeko ekintzei.

2. Animaliak eta landareak identifikatu eta sailkatzen ditu irizpide zientifikoei jarraituz.

2.1. Ea sailkatzen eta ezagutzen dituen izaki bizidun eta bizigabeak irizpide zientifiko sinpleei jarraituz; adibidez, elikadura mota, ugalketa forma edo morfologia (izaki bizidunen kasuan), eta gogortasuna.

2.2. Ea agertzen duen landareak eta animaliak zaindu eta kontserbatzeko jokabide aktiboa..

2.3. Ea hainbat informazio-iturri, -baliabide eta -euskarri erabiltzen dituen (behaketa zuzena, argazkiak, IKTak, testuak...), bai sailkapenak egiteko, baita egindako lana ezagutzera emateko ere.

3. Elikadura- eta higiene-ohiturak, jarduera fisikoak eta aisiaren erabilera jakin batzuk identifikatzea, eta horiek osasunean eta norberaren garapenean dituzten ondorioak modu kritikoa azaltzea.

3.1. Ea deskribatzen dituen elikadura, higiene eta aisialdia erabiltzean osasungarriak ez diren ohiturak, baita horiek osasunean dituzten ondorioak ere.

3.2. Ea egin dezakeen ohitura egokien kudeaketa elikadura- eta higiene-ohiturei, jarduera fisikoari, eta aisia erabiltzeari eta gozatzeari dagokienez.

3.3. Ea aurrera egiten duen bere burua ezagutzen, gatazkak konpontzen eta jokabide osasungarriei buruzko erabakiak hartzen.

3.4. Ea gero eta autonomia eta espiritu kritiko zorrotzagoa duen ikus-entzunezko hedabideetan osasunarekin lotuta agertzen diren informazioei buruz.

4. Eguneroko bizitzako adibideetatik abiatuta, baliabide naturalen erabilera garrantzitsuenak identifikatzea eta abantailak eta desabantailak aipatzea, eta ondasun edo zerbitzu batek izandako prozesua aztertzea, sortzen denetik erabili edo kontsumitzen den arte.

4.1. Ea zenbait ondasun eta zerbitzuren prozesuen adibiderik jartzen duen (sortzen direnetik kontsumitu eta edo erabiltzen diren arte).

4.2. Ea ezagutzen eta ikertzen dituen ondasun eta zerbitzu bat sortzen denetik

kontsumitu edo erabiltzen denera arteko prozesuko pausoetan erabiltzen diren baliabide naturalak.

4.3.Ea gai den teknologiak ekonomian, ingurunean eta gizartean duen garrantzia adibideekin azaltzeko, bai eta inguru hurbilean eta globalean dituen zenbait ondorio adierazteko ere.

5. Euskal Herriko administrazioaren eta bizitza publikoan parte hartzen duten erakundeen (GKEak, sindikatuak, alderdi politikoak...) zenbait funtzio azaltzea, bai eta horiek gizartearen funtzionamendu politikoan duten eragina ere, eta erantzukizun kolektiboetan banakoen parte-hartzeak duen garrantzia balioestea.

5.1.Ea ezagutzen duen eskolaren eta udalaren antolakuntza; ea identifikatzen dituen hango kideen zenbait funtzio, eta, eskola-bizitzan, ea modu aktiboan hartzen duen parte, partaidetza-bide demokratikoak erabiliz.

5.2.Ea ezagutzen eta balioesten dituen ohiko udal-zerbitzuen funtzioak: liburutegia, kiroldegia, udaltzainagoa, zabor-bilketa.

5.3.. Ea hartzen arduraz duen parte inguruko jardueretan; eta ea modu demokratikoan eta enpatiaz aurre egiten dien gatazkei.

6. Espazioaren nozioak (planoak eta mapak) eta puntu kardinalak erabiltzea norbera ingurunean kokatzeko, zehaztutako espazioetan objektuak kokatzeko eta haien kokapena deskribatzeko, planoak eta eskala grafikodun mapak erabiliz.

6.1. Ea planoak ondo erabiltzen dituen ikasgelako elementuak kokatzeko..

6.2.Ea gai den mapa edo plano batean eskala grafiko erraz bat interpretatzeko, eta han ibilbide zehatz bat egiteko biderik laburrena zehazteko.

7. Adibide zehatzekin, gertakari historiko nabariekin lotutako eguneroko bizitzako alderdiren baten eboluzioa azaltzea, iraupen, segida eta aldiberekotasun nozioak identifikatuz.

7.1. Ea sailkatzen dituen denbora historikoaren oinarrizko nozioak: oraina/iragana/etorkizuna, lehenagokoa/ondorengoa, iraupena eta aldiberekotasuna (-ren aurretik, -ren ostean, aldi berean, bitartean...)

7.2.Ea adierazten dituen bere bizitzako gertakariak, bere familiaren iragana, oraina, etorkizuna, lehenagokoa, ondorengoa, aldiberekoa.

7.3.Ea erabiltzen dituen ahozko, entzunezko, ikus-entzunezko... iturriak bere historia eta hurbileko familiaren historia berreraikitzeke.

7.4. Ea errespetatzen dituen gure arbasoen ohitura eta bizimoduak eta Euskal Herriko zein bere herriko kultura- eta natura-ondarea.

8. Planetako energia-iturriak eta horiek lortzeko prozedura eta makinak identifikatzea, energiaren erabilera praktikoaren adibideak jartzea, erabilera arduratsua aintzat hartzea eta aurrezteko neurriak proposatzea.

8.1.Ea identifikatzen dituen energia-iturri arruntenak (haizea, eguzkia, erregaiak eta abar) eta ea ezagutzen duen energia horiek gure eguneroko bizitzan duten erabilera.

8.2.Ea balioesten duen energia moten erabilera arduratsua.

9. Objektu eta makinaren osagai nagusiak eta horietako bakoitzaren funtzioak aztertzea; objekturen bat egiteko prozesu erraz bat planifikatzea eta

egitea, betiere talde-lanean lankidetzajarrera izanda, tresnak era egokian erabili eta zainduta, eta segurtasun-neurriak errespetatuta.

9.1. Ea ezagutzen dituen makinak edo objektu baten parteak.

9.2. Ea jarrera ona duen talde-lanean, lankidetzarako ideiak aurkeztuz, besteen ideiak errespetatuz, praktika demokratikoa baliatuz eta inolako diskriminaziorik egin gabe.

9.3. Ea balioesten duen esfortzuz, kontuz eta zehaztasunez egindako eskulana.

10. Aurretik zehaztutako gertakari edo fenomeno nabarmenei buruzko informazioa lortzea eta gertakari natural edo sozialei buruzko aurreikuspenak egitea, oinarrizko iturrietatik (ingurua, liburuak, Internet...) abiatuta egindako behaketa zuzenetik eta zeharkakotik lortutako datuak bilduz; lortutako emaitzak ezagutzera ematea, hainbat euskarri erabiliz.

10.1. Ea txostenak eta galdetegiak jarraibideak errespetatuz egiten dituen

10.2. Ea erantzukizunez aritzen den ikasgelan, taldeko zereginetan, erabakiak hartuz, iritziak emanez eta gainerakoenak errespetatuz.

10.3. Ea eraginkortasunez biltzen duen informazioa ikastetxeko liburutegitik eta Internetetik.

4.MAILA

1. Datuak bilduz eta neurketa-aparatuak erabiliz, Inguru fisikoko zenbait faktoreren (erliebea, lurzorua, klima, landaretza) eta bizimodu eta portaeren arteko harremanak hauteman eta azaltzea, eta oreka ekologikoa errespetatzeko jarrerak bereganatzea balioestea.

1.1-Ea ezagutzen dituen pertsonen zenbait jarduera eta bizimoduren (etxebizitza mota, laborantza, paisaia, janzkera, berokuntza...) eta inguru fisikoko oinarritzko faktoreen (klima, erliebea, zenbait animalia- eta landare-espezie egotea) arteko harremanak.

1.2-Ea jabetzen den garapen iraunkorra bermatzeko baliabide natural horiek zaindu beharraz eta gai den behar hori azaltzeko.

1.3-Ea antzematen dituen gizakion bizimodu eta jarduerak ingurunean dituzten eragin positibo eta negatiboak (baliabideak, ingurumen-kalitatea, bizitza naturala, paisaia...).

1.4-Ea proposatzen duen ingurumen-inpaktua murrizteko alternatibarik, eguneroko etxeko bizitza, ikastetxea eta/edo herria abiapuntutzat hartuta.

1.5. Ea ingurunearekiko errespetu-jarrera ageri duen eta ekiten dien baliabide naturalak zaintzeko ekintzei.

2. Animaliak eta landareak identifikatu eta sailkatzen ditu irizpide zientifikoei jarraituz.

2.1-Ea sailkatzen dituen izaki bizidun eta bizigabeak irizpide zientifiko sinpleei jarraituz; adibidez, elikadura mota, ugalketa forma edo morfologia (izaki bizidunen kasuan), eta gogortasuna.

2.2-Ea agertzen duen landareak eta animaliak zaindu eta kontserbatzeko jokabide aktiboa.

2.3.Ea ezagutu eta sailkatzen dituen bere inguruko animalia eta landareak, haien ezaugarrien arabera.

2.4. Ea hainbat informazio-iturri, -baliabide eta -euskarri erabiltzen dituen (behaketa zuzena, argazkiak, IKTak, testuak...), bai sailkapenak egiteko, baita egindako lana ezagutzera emateko ere.

2.5. Ea ezagutzen dituen inguruko animalia eta landareak beren habitatean: basoan, ibaian, parkean, putzuan...

3. Elikadura- eta higiene-ohiturak, jarduera fisikoak eta aisiaren erabilera jakin batzuk identifikatzea, eta horiek osasunean eta norberaren garapenean dituzten ondorioak modu kritikoa azaltzea.

3.1. Ea deskribatzen dituen elikadura, higiene eta aisialdia erabiltzean osasungarriak ez diren ohiturak, baieta horiek osasunean dituzten ondorioak ere.

3.2-Ea egin dezakeen ohitura egokien kudeaketa eli-kadura- eta higiene-ohiturei, jarduera fisikoari, eta aisia erabiltzeari eta gozatzeari dagokienez.

3.3.Ea aurrera egiten duen bere burua ezagutzen, gatazkak konpontzen eta jokabide osasungarriei buruzko erabakiak hartzen.

3.4.Ea gero eta autonomia eta espiritu kritiko zorrotzagoa duen ikus-entzunezko hedabideetan osasunarekin lotuta agertzen diren informazioei buruz.

4. Eguneroko bizitzako adibideetatik abiatuta, baliabide naturalen erabilera garrantzitsuenak identifikatzea eta abantailak eta desabantailak aipatzea, eta ondasun edo zerbitzu batek izandako prozesua aztertzea, sortzen denetik erabili edo kontsumitzen den arte.

4.1. Ea dakien baliabide naturalak agor daitezkeela, eta ea horiek era arrazionalen erabiltzeko beharra azaltzen duen.

4.2. Ea zenbait ondasun eta zerbitzuren prozesuen adibiderik jartzen duen (sortzen direnetik kontsumitu eta edo erabiltzen diren arte).

4.3. Ea ezagutzen eta ikertzen dituen ondasun eta zerbitzu bat sortzen denetik kontsumitu edo erabiltzen denera arteko prozesuko pausoetan erabiltzen diren baliabide naturalak.

4.4. Ea balioesten dituen ondasun eta zerbitzuak, eta pertsonentzat eta ingurumenerako dituzten abantaila eta desabantailak adierazten dituen.

4.5. Ea gai den teknologiak ekonomian, ingurunean eta gizartean duen garrantzia adibideekin azaltzeko, bai eta inguru hurbilean eta globalean dituen zenbait ondorio adierazteko ere.

5. Euskal Herriko administrazioaren eta bizitza publikoan parte hartzen duten erakundeek (GKEak, sindikatuak, alderdi politikoak...) zenbait funtzio azaltzea, bai eta horiek gizartearen funtzionamendu politikoan duten eragina ere, eta erantzukizun kolektiboetan banakoen parte-hartzeak duen garrantzia balioestea.

5.1. Ea ezagutzen duen eskolaren eta udalaren antolakuntza; ea identifikatzen dituen hango kideen zenbait funtzio, eta, eskola-bizitzan, ea modu aktiboan hartzen duen parte, partaidetza-bide demokratikoak erabiliz.

5.2. Ea ezagutzen eta balioesten dituen ohiko udal-zerbitzuen funtzioak: liburutegia, kiroldegia, udaltzainagoa, zabor-bilketa...

5.3. Ea deskriba dezakeen Euskal Herriaren oinarrizko banaketa politiko-administratiboa.

5.4. Ea ezagutzen duen bere inguruneko zenbait erakunde eta errespetu- eta lankidetzajarrera duen haiekin.

5.5. Ea hartzen arduraz duen parte inguruko jardueretan; eta ea modu demokratikoan eta enpatiaz aurre egiten dien gatazkei.

6. Espazioaren nozioak (planoak eta mapak) eta puntu kardinalak erabiltzea norbera ingurunean kokatzeko, zehaztutako espazioetan objektuak kokatzeko eta haien kokapena deskribatzeko, planoak eta eskala grafikodun mapak erabiliz.

6.1. Ea planoak ondo erabiltzen dituen ikasgelako elementuak kokatzeko.

6.2. Ea gai den paisaiako elementurik nabariena herriko planoan kokatzeko.

6.3. Ea hiriko planoak erabiltzeko gai den kale bat, eliza bat, museo bat eta abar kokatzeko.

6.4. Ea gai den mapa edo plano batean eskala grafiko erraz bat interpretatzeko, eta han ibilbide zehatz bat egiteko biderik laburrena zehazteko.

6.5. Ea auzoko edo herriko plano edo mapa egiten duen eta/edo maketa egiten duen.

7. Adibide zehatzekin, gertakari historiko nabariekin lotutako eguneroko bizitzako alderdiren baten eboluzioa azaltzea, iraupen, segida eta aldiberekotasun nozioak identifikatuz.

7.1. *Ea sailkatzen dituen denbora historikoaren oinarrizko nozioak: oraina/iragana/etorkizuna, lehenagokoa/ondorengoa, iraupena eta aldiberekotasuna (-ren aurretik, -ren ostean, aldi berean, bitartean...)*

7.2. *Ea ezagutzen dituen garai historiko jakin bateko gizarte baten bizimoduaren adierazgarriak diren hondarrak, erabilerak, ohiturak, jarduerak, erremintak eta abar.*

7.3. *Ea adierazten dituen bere bizitzako gertakariak, bere familiaren eta herriaren historiatik abiatuta, eta denbora historikoaren oinarrizko alderdiak erabiliz: iragana, oraina, etorkizuna, lehenagokoa, ondorengoa, aldiberekoa.*

7.4. *Ea erabiltzen dituen ahozko, entzunezko, ikus-entzunezko... iturriak bere historia eta hurbileko familiaren historia berreraikitzeke.*

7.5. *Ea errespetatzen dituen gure arbasoen ohitura eta bizimoduak eta Euskal Herriko zein bere herriko kultura- eta natura-ondarea.*

8. Planetako energia-iturriak eta horiek lortzeko prozedura eta makinak identifikatzea, energiaren erabilera praktikoaren adibideak jartzea, erabilera arduratsua aintzat hartzea eta aurrezteko neurriak proposatzea.

8.1. *Ea identifikatzen dituen energia-iturri arruntenak (haizea, eguzkia, erregaiak eta abar) eta ea ezagutzen duen energia horiek gure eguneroko bizitzan duten erabilera.*

8.2. *Ea deskribatzen dituen energiaren transformazio sinpleak (auto bat mugiarazteko behar den motorraren errekuntza, lanparak funtzionatzeko behar duen energia elektrikoa eta abar).*

8.3. *Ea balioesten duen energia moten erabilera arduratsua.*

8.4. *Ea ematen duen ideiarik ikastetxean, etxean eta taldean energia aurrezteko.*

8.5. *Ea dakien beroa energia-transferentzia dela behagarriak diren prozesu fisikoetan.*

9. Objektu eta makinaren osagai nagusiak eta horietako bakoitzaren funtzioak aztertzea; objekturen bat egiteko prozesu erraz bat planifikatzea eta egitea, betiere talde-lanean lankidetzajarrera izanda, tresnak era egokian erabili eta zainduta, eta segurtasun-neurriak errespetatuta.

9.1. *Ea ezagutu eta azaltzen dituen makina edo objektu baten parteak, eta ea gai den parte bakoitza bere funtzioarekin lotzeko.*

9.2. *Ea aplikatzen dituen ezagutza matematiko eta teknologikoak objektu errazak egiteko.*

9.3. *Ea jarrera ona duen talde-lanean, lankidetzarako ideiak aurkeztuz, besteen ideiak errespetatuz, praktika demokratikoa baliatuz eta inolako diskriminaziorik egin gabe.*

9.4. *Ea balioesten duen esfortzuz, kontuz eta zehaztasunez egindako eskulana.*

9.5. *Ea behar bezala erabili eta zaintzen dituen lanerako erremintak, tresnak eta objektuak, erabiltzean segurtasun-neurriak errespetatuz.*

10. Aurretik zehaztutako gertakari edo fenomeno nabarmenei buruzko informazioa lortzea eta gertakari natural edo sozialei buruzko aurreikuspenak egitea, oinarrizko iturrietatik (ingurua, liburuak, Internet...) abiatuta egindako behaketa zuzenetik eta zeharkakotik lortutako datuak bilduz; lortutako emaitzak ezagutzera ematea, hainbat euskarri erabiliz.

10.1. Ea txostenak eta galdetegiak jarraibideak errespetatuz egiten dituen; eta ea datuak ezaugarrien arabera banatuta jasotzen dituen eta esperimientuen behaketatik abiatuta egiten dituen aurreikuspenak.

10.2. Ea erantzukizunez aritzen den ikasgelan, taldeko zereginetan, erabakiak hartuz, iritziak emanez eta gainerakoenak errespetatuz.

10.3. Ea ekimenik eta sormenik ageri duen ikerketa-lanak egiteko.

10.4. Ea sentibilizatuta dagoen hedabideek iritziak sortzeko duten eraginarekin, batez ere publizitatearen eta kontsumoaren bidez.

10.5. Ea eraginkortasunez biltzen duen informazioa ikastetxeko liburutegitik eta Internetetik.

10.6. Ea elkarrizketarik planifikatzen eta egiten duen hainbat erakunde, gizarte-talde, lan eta lanbideren funtzionamenduari buruzko informazioa lortzeko.

10.7. Ea azterlan egokiak egiten dituen, eta ea hainbat euskarriren bidez jakinarazten dituen lortutako emaitzak (ahoz, idatziz, bitarteko digitalen bidez...), irudien, taulen, grafikoen, eskemen eta bestelako bitarteko batzuek lagunduta eta ikasitako hitz espezifikoak erabiliz.

MATEMATIKA

3.MAILA

1. Lau eta bost zifra arteko zenbaki arruntak eguneroko testuinguruetan irakurtzea eta idaztea, zifra horien posizio-balioa interpretatzea, eta posizio-balioaren eta zenbakizko zuzenean duten posizioaren arabera zenbakiak alderatzea eta ordenatzea. Eguneroko bizitzako zenbakizko testuetan zatiki errazen esanahia interpretatzea.

1.1. Ea zuzen interpretatzen duen zenbakien balioa; esaterako, ea zentzuz ematen duen erakusleihoetako

prezioetako informazioa, publizitate-liburuxketako zenbakiak eta antzekoak.

1.2. Ea erabiltzen duen zenbaketa selektiboa (10naka, 100naka...).

1.3. Ea dakien bost zifra arteko zenbakiak irakurtzen eta idazten, konposatzen eta deskonposatzen, eta biribiltzen, zenbakien posizio-balioa aintzat hartuta.

1.4. Ea gai den zenbaki arruntak alderatzeko eta ordenatzeko, posizio-balioa eta zenbakizko zuzenean non adierazita dauden aintzat hartuta.

1.5. Ea dakien irakurtzen eta idazten oinarrizko zatikiak (izendatzaile hauek dituztenak: 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10)esate baterako, buruz kalkulatu aurretik zenbakiok.

2. Zenbakizko batuketa-, kenketa-, biderketa- eta zatiketa-kalkulu errazak egitea, buruzko kalkulu zehatzak eta gutxi gorabeherako kalkuluak egiteko nork bere estrategia erabilita.

2.1. Ea erraz erabiltzen dituen batuketa-, kenketa-,biderketa- eta zatiketa-taulak buruzko kalkulu automatikoetan.

2.2. Ea erabiltzen duen estrategia mentalik zenbaki errazekin batuketak eta kenketak egiteko: eragiketak hamarreko, ehuneko eta milako zehatzekin egin; batuketak eta kenketak unitateka egin, edo biribiltze eta konpentsazio bidez; zenbakien bikoitzak eta erdiak kalkulatu...

2.3. Ea erabiltzen duen honako hauetako estrategia mentalik zenbaki errazekin biderketak eta zatiketak egiteko: 2z, 4z, 5ez, 10ez, 100ez biderkatu ; eragiketen ezaugarriak aintzat hartuta zenbakion deskonposizioa eginez eta haiek lotuz biderkatu eta zatitu...

2.4. Ea estrategiarik erabiltzen duen zenbaki arruntekin egin behar diren eragiketen emaitzak estimatzeko;biribilduz.

2.5. Ea bere erara antolatutako bestelako estrategiarik erabiltzen duen buruzko kalkuluak egiteko, eta ea gai den azaltzeko aplikazio-prozesu propio hori nolakoa den.

3. Zenbaki arrunten problemak ebazteko prozesuetan zenbakizko kalkuluak egitea, algoritmo hauek erabilita: batuketa, kenketa, zifra bateko zenbakiz egindako biderketa eta zifra bateko zenbakiz egindako zatiketa errezak; kalkulu konplexuagoetarako, berriz, kalkulagailua erabilita.

3.1. Ea batuketa-, kenketa-, biderketa- eta zatiketaeragiketak identifikatzen dituen eguneroko egoeretan.

3.2. Ea zuzen egiten dituen bururakoak dituzten batuketen eta kenketen algoritmo akademikoak.

3.3. *Ea zuzen egiten duen zenbaki bateko egindako biderketen algoritmo akademikoa.*

3.4. *Ea zuzen egiten duen zifra bateko zenbakiz egindako zatiketaren algoritmo akademikoa.*

4. Neurtzearekin zerikusia duten zenbakizko testuak interpretatzea eta egoera errealetan estimazioak eta neurketak egitea; horretarako, ohiko neurri-unitateen eta - tresnen artean neurtu beharreko objektuaren tamainari eta izaerari ondoen egokitzen zaizkionak aukeratuta.

4.1 *Ea zentzuz interpretatzen dituen neurriekin eta haien magnitudeekin zerikusia duten eguneroko bizitzako zenbakizko testuak.*

4.2. *Ea erabiltzen dituen tresna sinpleak (erregelak, metroak, balantzak, ordulariak, ontzi graduatuak...)*

neurketak egiteko; magnitude-ordenaren arabera aukeratuta tresna eta unitateak, eta ea dakien prozedura ahoz adierazten.

4.3. *Ea erabiltzen dituen, testuinguru errealetan, luzera-unitate ohikoenak (cm, m, km), pisu/masa-unitate*

ohikoenak (gr, kg), edukiera-unitate ohikoenak (l), denbora-unitate ohikoenak (ordua, minutuak

eta segundoak), txanponak eta billeteak, eta, egoeraren arabera, ea aukeratzen duen egokiena.

4.4. *Ea alderatzen eta ordenatzen dituen magnitude bereko unitateak eta kopuruak, unitate-aldaketa ohikoenak eginez.*

4.5. *Ea, eguneroko bizitzako egoeretan, ondo estimatzen dituen objektuen neurriak eta neurketen emaitzak (distantziak, tamainak, pisuak, edukierak, denborak), eta ea argi azaltzen duen kalkuluak egiteko erabilitako prozesua.*

5. Irudikapen espazialak deskribatzea (Plano errazak...), oinarrizko geometria-nozioak erreferentzia-elementutzat erabilia .

5.1. *Ea ezagutzen dituen orientazio-nozioak eta irudikapen espazialeko nozioak erabiltzea dakarten eguneroko bizitzako egoerak hizkuntza zehatzarekin (eskuina/ezkerra, zuzenak, paraleloak, perpendikularrak, angeluak, lekualdatzeak).*

5.2. *Ea identifikatzen eta erreproduzitzen dituen simetriak dituzten arte-lanak.*

6. Materialak erabiliz eta behaketaren bidez espazioko formak eta gorputz geometrikoak hautematea eta deskribatzea (poligonoak, zirkuluak, kuboak, prismak, zilindroak, esferak), eta zenbait irizpideren araberako sailkapenak egitea.

6.1. *Ea ezagutzen dituen irudi lauak eta espazialak eta eguneroko bizitzako formak eta objektuak.*

6.2. *Ea forma eta gorputz geometrikoak deskribatzen dituen, haien berezko ezaugarriak manipulatuta*

eta haiei erreparatuta, eta hizkuntza geometriko egokia erabilia.

6.3. *Ea alderatzen eta sailkatzen dituen irudiak, horretarako berak aukeratutako ditu irizpideak erabilia.*

6.4. *Ea hautematen duen irudi bat laua edo espaziala den ahozko deskripzioa abiapuntu hartuta.*

7. Eguneroko bizitzako gertaerei eta objektuei buruzkodatuak biltzea, horretarako teknika errazak erabilia; datu horiek ordenatzea, sailkapen-

irizpidea kontuan hartuta; eta emaitza taula edo grafiko batean adieraztea. Problema formulatzea eta ebaztea, sarrera bikoitzeko koadroetan eta grafikoetan adierazitako zenbakizko testuak irakurtzea eta interpretatzea abiapuntu hartuta.

7.1. Ea antzematen eta deskribatzen dituen sarrera

bikoitzeko koadro baten eta grafiko erraz baten oinarriko elementuak.

7.2. Ea interpretatzen eta deskribatzen dituen sarrera bikoitzeko koadroetan eta grafiko errazetan adierazten diren datuak eta informazioak.

7.3. Ea egiten duen sarrera bikoitzeko koadrorik eta grafiko errazik eguneroko bizitzako egoeretan sortzen

diren datuak abiapuntu hartuta, haiek ordenatzeko eta informazioa hobeto emateko.

7.4. Sarrera bikoitzeko koadroetan eta grafikoetan adierazitako datuen interpretazioa abiapuntu hartuta,

ea horko problemak ebazten dituen, eta datuokin problemarik formulatzen duen.

8. Nolabaiteko planifikazioa eskatzen duten inguru hurbileko problemak ebaztea, gehienez zenbaki arrunteko bi eragiketa aplikatuta, eta ebazteko zenbait estrategia eta prozedura erabilia, kalkulagailua barne; eta egindako prozesua ahoz eta idatziz adieraztea.

8.1. Ea ezagutzen, ebazten eta asmatzen dituen, eguneroko bizitzako egoeretan, eragiketa bateko eta biko

batuketa-problema (truke-, konbinazio-, berdintze eta alderatze-egoerak) eta biderketa-problema (neurri eta eskala errazak errepikatzea).

8.2. Ea bere kasako estrategiarik erabiltzen duen problema ebazteko.

8.3. Ea baliatzen dituen hurbilketa eta biribiltzea kalkulatzeko zein izan daitekeen problema baten emaitza logikoa.

8.4. Ea hautematen eta aplikatzen dituen problemari dagozkion eragiketa edo eragiketak, eta ea berak aukeratzen duen nola ebatzi (buruz, algoritmoa erabiliz edo kalkulagailuz).

8.5. Ea matematikoki adierazten dituen egindako kalkuluak; emaitza egiaztatzen duen, eta argi azaltzen eta adierazten duen ebazteko erabilitako prozesua.

9. Zenbakiekin, kalkuluekin, neurriekin, geometriarekin eta informazioa tratatzearekin zerikusia duten arazo irekiak, matematika-ikerketak eta lan-proiektu txikiak ebaztea, horietan zenbait estrategia erabiltzea, gainerako ikaskideekin elkarlanean aritzea, eta ebazteko egindako prozesua eta ondorioak ahoz komunikatzea.

9.1. Ea gai den mota hauetako problema ebazteko: datuak sobera izatea, datu bat falta eta hura asmatu

behar izatea, hautaketa-problema, enuntziatua abiapuntu duela galdera bat asmatu behar izatea, galdera

bat abiapuntu duela problema asmatu behar izatea, adierazpen matematikoa abiapuntu duela problema bat

asmatzea, erantzuna duela problema bat asmatzea ...

9.2. Ea egiten duen zenbakietarekin eta kalkuluekin zerikusia duten ikerketa errazik, horretarako, zenbakien eta eragiketen ezaugarriak erabilia, edo kalkulagailua, edo eta bere erara antolatutako strategiak.

9.3. Ea egiten duen neurtzearekin, geometriarekin eta informazioa tratatzearekin zerikusia duten ikerketa

errazak, horretarako ikasitako edukiak erabilia.

9.4. Ikerketak eta proiektu txikiak ebazten dituenen, ea horietara egokitzen den, eta sormenik erakusten duen.

9.5. Ikerketak eta proiektu txikiak ebazteko, ea aritzen den gainerako ikaskideekin elkarlanean.

9.6. Ea argi adierazten dituen erabilitako estrategiak eta ateratako ondorioak.

10. Ikerketak egiteko eta problemak ebazteko, eta beste ikaskideekin elkarlanean aritzeko jarrera ona izatea, azalpenak elkarri adieraziz eta besteenak errespetatuz; arduratsua izatea; eta kalkuluak, neurketak, eraketak eta ebazpen-prozesuak txukun eta ordenatuta aurkeztea.

10.1. *Ea ardura zaion matematika-jarduera.*

10.2. *Ea saiatzen den problemen soluzioa bilatzen.*

10.3. *Ea erraz adierazten dituen matematikari buruzko bere iritziak besteen aurrean.*

10.4. *Ea errespetatzen dituen beste ikaskideen azalpenak.*

10.5. *Ea duen parte hartze zuzenik taldekako lanetan.*

10.6. *Ea ardura zaion matematika-lanak txukun eta ordenatuta aurkeztea.*

11. Nork bere ahalmenetan konfiantza duela, saiatua dela eta bere kabuz aritzeko gai dela erakustea, hobetzearen eta modu autonomoan ikastearen aldeko jarrera izatea.

11.1. *Ea bere buruan konfiantzarik duen matematika-jarduerak egitean.*

11.2. *Ea saiatua den lanean.*

11.3. *Ea ekimenik duen, eta oztopoei aurre egitearen aldeko jarrerarik duen.*

11.4. *Ea erakusten duen bere kabuz aritzeko gai den matematika-jarduerak egitean.*

4.MAILA

1. Sei zifra arteko zenbaki arruntak eguneroko testuinguruetan irakurtzea eta idaztea, zifra horien posizio-balioa interpretatzea, eta posizio-balioaren eta zenbakizko zuzenean duten posizioaren arabera zenbakiak alderatzea eta ordenatzea. Eguneroko bizitzako zenbakizko testuetan zatiki errazen esanahia interpretatzea.

1.1. *Ea zuzen interpretatzen duen zenbakien balioa; esaterako, ea zentzuz ematen duen erakuslehoetako*

prezioetako informazioa, publizitate-liburuxketako zenbakiak eta antzekoak.

1.2. *Ea erabiltzen duen zenbaketa selektiboa (10naka, 100naka...).*

1.3. *Ea dakien sei zifra arteko zenbakiak irakurtzen eta idazten, konposatzen eta deskonposatzen, eta biribiltzen, zenbakien posizio-balioa aintzat hartuta.*

1.4. *Ea gai den zenbaki arruntak alderatzeko eta ordenatzeko, posizio-balioa eta zenbakizko zuzenean non adierazita dauden aintzat hartuta.*

1.5. *Ea dakien irakurtzen eta idazten oinarrizko zatikiak (izendatzaile hauek dituztenak: 2, 3, 4, 5, 6, 8, 10).*

2. Zenbakizko batuketa-, kenketa-, biderketa- eta zatiketa-kalkulu errazak egitea, buruzko kalkulu zehatzak eta gutxi gorabeherako kalkuluak egiteko nork bere estrategia erabilia.

2.1. Ea erraz erabiltzen dituen batuketa-, kenketa-, biderketa- eta zatiketa-taulak buruzko kalkulu automatikoetan.

2.2. Ea erabiltzen duen estrategia mentalik zenbaki errazekin batuketak eta kenketak egiteko: eragiketak hamarreko, ehuneko eta milako zehatzekin egin; batuketak eta kenketak unitateka egin, edo biribiltze eta konpentsazio bidez; zenbakien bikoitzak eta erdiak kalkulatu...

2.3. Ea erabiltzen duen honako hauetako estrategia mentalik zenbaki errazekin biderketak eta zatiketak egiteko: 2z, 4z, 5ez, 10ez, 100ez biderkatu eta zatitu; eragiketen ezaugarriak aintzat hartuta zenbakion deskonposizioa eginez eta haiek lotuz biderkatu eta zatitu...

2.4. Ea estrategiarik erabiltzen duen zenbaki arruntekin egin behar diren eragiketen emaitzak estimatzeko; esate baterako, buruz kalkulatu aurretik zenbakiok biribilduz.

2.5. Ea bere erara antolatutako bestelako estrategiarik erabiltzen duen buruzko kalkuluak egiteko, eta ea gai den azaltzeko aplikazio-prozesu propio hori nolakoa den.

3. Zenbaki arrunten problemak ebazteko prozesuetan zenbakizko kalkuluak egitea, algoritmo hauek erabilia: batuketa, kenketa, bi zifrako zenbakiz egindako biderketa eta zifra bateko zenbakiz egindako zatiketa; kalkulu konplexuagoetarako, berriz, kalkulagailua erabilia.

3.1. *Ea batuketa-, kenketa-, biderketa- eta zatiketa eragiketak identifikatzen dituen eguneroko egoeretan.*

3.2. *Ea zuzen egiten dituen bururakoak dituzten batuketen eta kenketen algoritmo akademikoak.*

3.3. *Ea zuzen egiten duen bi zifrako zenbakiz egindako biderketen algoritmo akademikoa.*

3.4. *Ea zuzen egiten duen zifra bateko zenbakiz egindako zatiketaren algoritmo akademikoa.*

3.5. *Ea kalkulagailua zentzuz eta bere kaxa erabiltzen duen kalkulu konplexuak egiteko.*

3.6. *Ea argi azaltzen duen kalkuluak egiteko gauzatu duen prozesua.*

4. Neurtzearekin zerikusia duten zenbakizko testuak interpretatzea eta egoera errealetan estimazioak eta neurketak egitea; horretarako, ohiko neurri-unitateen eta -tresnen artean neurtu beharreko objektuaren tamainari eta izaerari ondoen egokitzen zaizkionak aukeratuta.

4.1. *Ea zentzuz interpretatzen dituen neurriekin eta haien magnitudeekin zerikusia duten eguneroko bizitzako zenbakizko testuak.*

4.2. *Ea erabiltzen dituen tresna sinpleak (erregelak, metroak, balantzak, ordulariak, ontzi graduatuak...)*

neurketak egiteko; magnitude-ordenaren arabera aukeratuta tresna eta unitateak, eta ea dakien prozedura ahoz adierazten.

4.3. *Ea erabiltzen dituen, testuinguru errealetan, luzera-unitate ohikoenak (cm, m, km), pisu/masa-unitate*

ohikoenak (gr, kg, t), edukiera-unitate ohikoenak (cl, l), denbora-unitate ohikoenak (ordua, minutuak

eta segundoak), txanponak eta billeteak, eta, egoeraren arabera, ea aukeratzen duen egokiena.

4.4. *Ea alderatzen eta ordenatzen dituen magnitude bereko unitateak eta kopuruak, unitate-aldaketa ohikoenak eginez.*

4.5. *Ea, eguneroko bizitzako egoeretan, ondo estimatzen dituen objektuen neurriak eta neurketen emaitzak (distantziak, tamainak, pisuak, edukierak, denborak), eta ea argi azaltzen duen kalkuluak egiteko erabilitako prozesua.*

5. Irudikapen espazialak deskribatzea (krokisa, kalemapa, plano errazak...), egoerei eta lekualdatzeei buruzko informazioa interpretatzea eta osatzea (emandako ibilbide bati jarraitu, helbide bat non dagoen adierazi) eta arte-adierazpenak balioestea, oinarritzko geometria- nozioak erreferentzia-elementutzat erabilia (kokapena, errenkada, lekualdatzeak).

5.1. *Ea ezagutzen dituen orientazio-nozioak eta irudikapen espazialeko nozioak erabiltzea dakarten eguneroko bizitzako egoerak hizkuntza zehatzarekin (eskuina/ezkerra, zuzenak, paraleloak, perpendikularrak, angeluak, lekualdatzeak).*

5.2. *Ea dakien interpretatzen espazio erreal bat, krokis bat, kale-mapa bat, plano bat..., eta gai den deskribatzeko non dagoen kokatuta horietan kokatutako objektu, kale, pertsona baten edo dena delakoa, eta horretarako guztirako ea geometria-nozioak erabiltzen dituen erreferentzia-elementu gisa.*

5.3. *Ea interpretatzen eta deskribatzen dituen espazio erreal batean, krokis batean, kale-mapa batean,*

plano batean... egindako lekualdatzeak eta ibilbideak, eta ea geometria-nozioak erabiltzen dituen erreferentzia-elementutzat.

5.4. *Ea, beste norbaitek emandako azalpenak abiapuntu hartuta, zehatz identifikatzen dituen kokapenak,*

lekualdatzeak eta ibilbideak, eta ea gai den horiek adierazteko espazio errealean edo geometria-testu errazetan (krokisa, plano, mapa).

5.5. *Ea identifikatzen eta erreproduzitzen dituen simetriak eta translazioak dituzten arte-lanak.*

6. Materialak erabiliz eta behaketaren bidez espazioko formak eta gorputz geometrikoak hautematea eta deskribatzea (poligonoak, zirkuluak, kuboak, prismak, zilindroak, esferak), eta zenbait irizpideren araberako sailkapenak egitea.

6.1. *Ea ezagutzen dituen irudi lauak eta espazialak eta eguneroko bizitzako formak eta objektuak.*

6.2. *Ea forma eta gorputz geometrikoak deskribatzen dituen, haien berezko ezaugarriak manipulatuta*

eta haiei erreparatuta, eta hizkuntza geometriko egokia erabilia.

6.3. *Ea alderatzen eta sailkatzen dituen irudiak, horretarako berak aukeratutako ditu irizpideak erabilia.*

6.4. *Ea hautematen duen irudi bat laua edo espaziala den ahozko deskripzioa abiapuntu hartuta.*

7. Eguneroko bizitzako gertaerei eta objektuei buruzkodatuak biltzea, horretarako teknika errazak erabilia; datu horiek ordenatzea, sailkapen-irizpidea kontuan hartuta; eta emaitza taula edo grafiko batean adieraztea. Problemak formulatzea eta ebaztea, sarrera bikoitzeko koadroetan eta grafikoetan adierazitako zenbakizko testuak irakurtzea eta interpretatzea abiapuntu hartuta.

7.1. *Ea antzematen eta deskribatzen dituen sarrera bikoitzeko koadro baten eta grafiko erraz baten oinarritzko elementuak.*

7.2. *Ea interpretatzen eta deskribatzen dituen sarrera bikoitzeko koadroetan eta grafiko errazetan adierazten diren datuak eta informazioak.*

7.3. *Ea egiten duen sarrera bikoitzeko koadrorik eta grafiko errazik eguneroko bizitzako egoeretan sorteen diren datuak abiapuntu hartuta, haiek ordenatzeko eta informazioa hobeto emateko.*

7.4. *Sarrera bikoitzeko koadroetan eta grafikoetan adierazitako datuen interpretazioa abiapuntu hartuta, ea horko problemak ebazten dituen, eta datuokin problemarik formulatzen duen.*

8. Nolabaiteko planifikazioa eskatzen duten inguru hurbileko problemak ebaztea, gehienez zenbaki arrunteko bi eragiketa aplikatuta, eta ebazteko zenbait estrategia eta prozedura erabilia, kalkulagailua barne; eta egindako prozesua ahoz eta idatziz adieraztea.

8.1. *Ea ezagutzen, ebazten eta asmatzen dituen, eguneroko bizitzako egoeretan, eragiketa bateko eta biko batuketa-problema (truke-, konbinazio-, berdintze eta alderatze-egoerak) eta biderketa-problema (neurri eta eskala errazak errepikatzea).*

8.2. *Ea bere kasako estrategiarik erabiltzen duen problema ebazteko.*

8.3. *Ea baliatzen dituen hurbilketa eta biribiltzea kalkulatzeko zein izan daitekeen problema baten emaitza logikoa.*

8.4. *Ea hautematen eta aplikatzen dituen problemari dagozkion eragiketa edo eragiketak, eta ea berak aukeratzen duen nola ebatzi (buruz, algoritmoa erabiliz edo kalkulagailuz).*

8.5. *Ea matematikoki adierazten dituen egindako kalkuluak; emaitza egiaztatzen duen, eta argi azaltzen eta adierazten duen ebazteko erabilitako prozesua.*

9. Zenbakiekin, kalkuluekin, neurriekin, geometriarekin eta informazioa tratatzearekin zerikusia duten arazo irekiak, matematika-ikerketak eta lan-proiektu txikiak ebaztea, horietan zenbait estrategia erabiltzea, gainerako ikaskideekin elkarlanean aritzea, eta ebazteko egindako prozesua eta ondorioak ahoz komunikatzea.

9.1. *Ea gai den mota hauetako problema ebazteko: datuak sobera izatea, datu bat falta eta hura asmatu behar izatea, hautaketa-problema, enuntziatua abiapuntu duela galdera bat asmatu behar izatea, galdera bat abiapuntu duela problema asmatu behar izatea, adierazpen matematikoa abiapuntu duela problema bat asmatzea, erantzuna duela problema bat asmatzea ...*

9.2. *Ea egiten duen zenbakietarekin eta kalkuluekin zerikusia duten ikerketa errazik, horretarako, zenbakien eta eragiketen ezaugarriak erabilia, edo kalkulagailua, edo eta bere erara antolatutako strategiak.*

9.3. *Ea egiten duen neurtzearekin, geometriarekin eta informazioa tratatzearekin zerikusia duten ikerketa errazak, horretarako ikasitako edukiak erabilia.*

9.4. Ikerketak eta proiektu txikiak ebazten dituenen, ea horietara egokitzen den, eta sormenik erakusten duen.

9.5. Ikerketak eta proiektu txikiak ebazteko, ea aritzen den gainerako ikaskideekin elkarlanean.

9.6. Ea argi adierazten dituen erabilitako estrategiak eta ateratako ondorioak.

10. Ikerketak egiteko eta problemak ebazteko, eta beste ikaskideekin elkarlanean aritzeko jarrera ona izatea, azalpenak elkarri adieraziz eta besteenak errespetatuz; arduratsua izatea; eta kalkuluak, neurketak, eraketak eta ebazpen-prozesuak txukun eta ordenatuta aurkeztea.

10.1. Ea ardura zaion matematika-jarduera.

10.2. Ea saiatzen den problemen soluzioa bilatzen.

10.3. Ea erraz adierazten dituen matematikari buruzko bere iritziak besteen aurrean.

10.4. Ea errespetatzen dituen beste ikaskideen azalpenak.

10.5. Ea duen parte hartze zuzenik taldekako lanetan.

10.6. Ea ardura zaion matematika-lanak txukun eta ordenatuta aurkeztea.

11. Nork bere ahalmenetan konfiantza duela, saiatua dela eta bere kabuz aritzeko gai dela erakustea, hobetzearen eta modu autonomoan ikastearen aldeko jarrera izatea.

11.1. Ea bere buruan konfiantzarik duen matematika-jarduerak egitean.

11.2. Ea saiatua den lanean.

11.3. Ea ekimenik duen, eta oztopoei aurre egitearen aldeko jarrerarik duen.

11.4. Ea erakusten duen bere kabuz aritzeko gai den matematika-jarduerak egitean.